

SEANCE DU MARDI 30 JUIN 1992
VERGADERING VAN DINSDAG 30 JUNI 1992

ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERING

SOMMAIRE:

CONGES:

Page 1268.

MESSAGES:

Page 1268.

Chambre des représentants.

COMMUNICATIONS:

Page 1268.

1. Cour d'arbitrage.
2. Cour des comptes.
3. Budget administratif.
4. Plan de convergence de la Belgique.

INTERPELLATIONS (Demandes):

Page 1270.

M. Benker au Premier ministre sur « le sort des réfugiés de l'ex-Yougoslavie ».

M. Van Belle au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques sur « l'avenir des tribunaux militaires ».

M. Cardoen au ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement sur « l'examen par l'administration des demandes d'allocations de handicapé et d'obtention de certificats ».

Mme Harnie au ministre de l'Emploi et du Travail sur « la demande faite par Ford Genk relativement au travail nocturne des femmes ».

M. Goovaerts au ministre des Finances sur « l'établissement d'un registre des fortunes en Belgique ».

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 1268.

BOODSCHAPPEN:

Bladzijde 1268.

Kamer van volksvertegenwoordigers.

MEDEDELINGEN:

Bladzijde 1268.

1. Arbitragehof.
2. Rekenhof.
3. Administratieve begroting.
4. Convergentieplan van België.

INTERPELLATIES (Verzoeken):

Bladzijde 1270.

De heer Benker tot de Eerste minister over « het lot van de vluchtelingen uit het voormalige Joegoslavië ».

De heer Van Belle tot de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken over « de toekomst van de militaire rechtbanken ».

De heer Cardoen tot de minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu over « de administratieve behandeling van aanvragen tot tegemoetkoming voor gehandicapten en tot het bekomen van attesten ».

Mevrouw Harnie tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid over « de aanvraag van Ford Genk om vrouwen nachtarbeid te laten verrichten ».

De heer Goovaerts tot de minister van Financiën over « de aanleg van een register der vermogens in België ».

M. Valkeniers au Premier ministre et au ministre des Affaires sociales sur « le plan pluriannuel du gouvernement relatif au personnel hospitalier, et particulièrement les conditions de prise en charge des adaptations salariales au 1er juin 1992 pour le personnel dont la rémunération n'est pas à charge du prix de la journée d'entretien ».

M. Cuyvers au ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement sur « l'attitude de la Belgique au cours de la préparation de la directive européenne sur les emballages et les déchets d'emballages ».

PROJET DE LOI (Discussion):

Projet de loi modifiant la loi du 21 mars 1964 relative aux traitements des membres de la Cour des comptes et la loi du 29 octobre 1846 relative à l'organisation de la Cour des comptes.

Discussion générale. — *Orateur: M. Weyts*, rapporteur, p. 1270.

Discussion et vote des articles, p. 1271.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 1272.

INTERPELLATIONS (Discussion):

Interpellation de M. de Donnéa au Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques sur « l'avenir de la SNCB à l'aube de la signature du contrat de gestion ».

Orateurs: MM. de Donnéa, Verreycken, M. Coëme, Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques, p. 1272.

Interpellation de M. Desutter au Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques sur « la sécurité de la navigation ».

Orateurs: M. Desutter, M. Coëme, Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques, p. 1275.

Interpellation de M. D'hondt au ministre de l'Emploi et du Travail sur « la sous-utilisation budgétaire du Fonds pour l'emploi ».

Orateurs: M. D'hondt, Mme Smet, ministre de l'Emploi et du Travail, p. 1276.

Interpellation de Mme Harnie au ministre de l'Emploi et du Travail sur « la demande faite par Ford Genk relativement au travail nocturne des femmes ».

Orateurs: Mmes Harnie, Van Cleuvenbergen, M. Ulburghs, Mme Smet, ministre de l'Emploi et du Travail, p. 1278.

Interpellation de M. Valkeniers au Premier ministre et au ministre des Affaires sociales sur « le plan pluriannuel du gouvernement relatif au personnel hospitalier, et particulièrement les conditions de prise en charge des adaptations salariales au 1er juin 1992 pour le personnel dont la rémunération n'est pas à charge du prix de la journée d'entretien ».

Orateurs: M. Valkeniers, M. Moureaux, ministre des Affaires sociales, p. 1281.

PROPOSITIONS (Dépôt):

Page 1284.

MM. Cuyvers et M. Maertens. — Proposition de loi interdisant d'organiser des compétitions automobiles sur des circuits entièrement situés sur la voie publique.

De heer Valkeniers tot de Eerste minister en tot de minister van Sociale Zaken over « het regeringsmeerjarenplan voor het ziekenhuispersoneel, inzonderheid de voorwaarden voor de tenlasteneming van de loonaanpassingen op 1 juni 1992 van het niet-verpleegdagprijs personeel ».

De heer Cuyvers tot de minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu over « de Belgische houding tijdens de voorbereiding van de Europese richtlijn over verpakking en verpakkingsafval ».

ONTWERP VAN WET (Beraadslaging):

Ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 21 maart 1964 betreffende de wedden van de leden van het Rekenhof en de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof.

Algemene beraadslaging. — *Spreker: de heer Weyts*, rapporteur, blz. 1270.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 1271.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 1272.

INTERPELLATIES (Bespreking):

Interpellatie van de heer de Donnéa tot de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven over « de toekomst van de NMBS na de ondertekening van het beheerscontract ».

Sprekers: de heren de Donnéa, Verreycken, de heer Coëme, Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven, blz. 1272.

Interpellatie van de heer Desutter tot de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven over « de veiligheid van de scheepvaart ».

Sprekers: de heer Desutter, de heer Coëme, Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven, blz. 1275.

Interpellatie van de heer D'hondt tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid over « het niet-opgebruiken van de credieten voor het Tewerkstellingsfonds ».

Sprekers: de heer D'hondt, mevrouw Smet, minister van Tewerkstelling en Arbeid, blz. 1276.

Interpellatie van mevrouw Harnie tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid over « de aanvraag van Ford Genk om vrouwen nachtarbeid te laten verrichten ».

Sprekers: de dames Harnie, Van Cleuvenbergen, de heer Ulburghs, mevrouw Smet, minister van Tewerkstelling en Arbeid, blz. 1278.

Interpellatie van de heer Valkeniers tot de Eerste minister en tot de minister van Sociale Zaken over « het regeringsmeerjarenplan voor het ziekenhuispersoneel, inzonderheid de voorwaarden voor de tenlasteneming van de loonaanpassingen op 1 juni 1992 van het niet-verpleegdagprijs personeel ».

Sprekers: de heer Valkeniers, de heer Moureaux, minister van Sociale Zaken, blz. 1281.

VOORSTELLEN (Indiening):

Bladzijde 1284.

De heren Cuyvers en M. Maertens. — Voorstel van wet houdende een verbod op autowedstrijden op omlopen voor zover die volledig op de openbare weg zijn gelegen.

MM. Erdman et Lallemand. — Proposition de modification des articles *65bis* et *65ter* du Règlement du Sénat.

M. Diegenant:

- a) Proposition de loi modifiant l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice de l'art de guérir, de l'art infirmier, des professions paramédicales et aux commissions médicales, en vue de la réglementation de l'exercice de la kinésithérapie;
- b) Proposition de loi créant l'«Ordre des dentistes»;
- c) Proposition de loi modifiant l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice de l'art de guérir, de l'art infirmier, des professions paramédicales et aux commissions médicales en vue de la réglementation de l'exercice de la biologie clinique dans les hôpitaux reconnus.

ANNEXE:

Page 1284.

Collège de recrutement des magistrats.

De heren Erdman en Lallemand. — Voorstel tot wijziging van de artikelen *65bis* en *65ter* van het Reglement van de Senaat.

De heer Diegenant:

- a) Voorstel van wet tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies, met het oog op de regeling van de uitoefening van de kinesitherapie;
- b) Voorstel van wet tot oprichting van de «Orde der tandartsen»;
- c) Voorstel van wet tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies, met het oog op de regeling van de uitoefening van de klinische biologie in de erkende ziekenhuizen.

BIJLAGE:

Bladzijde 1284.

Wervingscollege der magistraten.

PRESIDENCE DE M. MOUTON, VICE-PRESIDENT
 VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER MOUTON, ONDERVOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
 De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 14 h 15 m.
 De vergadering wordt geopend om 14 h 15 m.

CONGES — VERLOF

MM. Hasquin, à l'étranger; Laverge, Lozie, en mission à l'étranger; Verschueren, pour deuil familial, et Mme Buyle, pour raison de santé, demandent un congé.

Verlof vragen: de heren Hasquin, in het buitenland; Laverge en Lozie, met opdracht in het buitenland; Verschueren, wegens familierouw, en mevrouw Buyle, om gezondheidsredenen.

— Ces congés sont accordés.

Dit verlof wordt toegestaan.

MM. W. Martens, pour d'autres devoirs, et Seeuws, en mission à l'étranger, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhinderung: de heren W. Martens, wegens andere plichten, en Seeuws, met opdracht in het buitenland.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

BOODSCHAPPEN — MESSAGES

De Voorzitter. — Bij boodschappen van 18 juni 1992 zendt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat, zoals zij ter vergadering van die dag werden aangenomen:

1° Het ontwerp van wet houdende bepalingen betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;

Par messages du 18 juin 1992, la Chambre des représentants transmet au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance de ce jour:

1° Le projet de loi portant des dispositions relatives aux centres publics d'aide sociale;

— Verwezen naar de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu.

Renvoi à la commission de la Santé publique et de l'Environnement.

2° Het ontwerp van akte van naturalisaties.

2° Le projet d'acte de naturalisations.

— Verwezen naar de commissie voor de Naturalisaties.

Renvoi à la commission des Naturalisaties.

Bij boodschap van 18 juni 1992 deelt de Kamer tevens mede dat zij heeft aangenomen, zoals het haar door de Senaat werd overgezonden, het ontwerp van wet houdende sociale en diverse bepalingen.

Par message du 18 juin 1992, la Chambre fait également connaître qu'elle a adopté, tel qu'il lui a été transmis par le Sénat, le projet de loi portant des dispositions sociales et diverses.

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

MEDEDELINGEN — COMMUNICATIONS

Arbitragehof — Cour d'arbitrage

De Voorzitter. — Met toepassing van artikel 113 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de Voorzitter van de Senaat van:

1. Het arrest nr. 45/92 uitgesproken op 18 juni 1992 in zake de beroepen tot gedeeltelijke vernietiging van de wet van 28 december 1990 houdende wijziging van sommige bepalingen betreffende de rechtstoestanden van het personeel van de krijgsmacht en van de medische dienst (*Belgisch Staatsblad* van 22 januari 1991), ingesteld door respectievelijk V. Smeets en medeverzoekers en Ph. Vande Castele en medeverzoeker (rolnummers 274-301);

En application de l'article 113 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au Président du Sénat:

1. L'arrêt n° 45/92 rendu le 18 juin 1992 en cause des recours en annulation partielle de la loi du 28 décembre 1990 modifiant certaines dispositions relatives aux statuts du personnel des forces armées et du service médical (*Moniteur belge* du 22 janvier 1991), introduits respectivement par V. Smeets et consorts et Ph. Vande Castele et consorts (numéros du rôle 274-301);

2. Het arrest nr. 50/92 uitgesproken op 18 juni 1992 in zake de prejudiciële vraag gesteld door de Rechtbank van eerste aanleg te Dinant bij vonnis van 17 februari 1992 in zake P. Mouthuy en het openbaar ministerie tegen F. Piron en L. Vermeersch (rolnummer 411);

2. L'arrêt n° 50/92 rendu le 18 juin 1992 en cause de la question préjudiciale posée par le Tribunal de première instance de Dinant par jugement du 17 février 1992 en cause de P. Mouthuy et le ministère public contre F. Piron et L. Vermeersch (numéro du rôle 411);

3. Het arrest nr. 46/92 uitgesproken op 18 juni 1992 in zake het beroep tot vernietiging van de artikelen 10 en 32, § 1, van de wet van 28 december 1990 betreffende verscheidene fiscale en niet-fiscale bepalingen (*Belgisch Staatsblad* van 29 december 1990) in-

gesteld door B. Ruzette, F. Figue, A. Bayot, de vereniging zonder winstoogmerk Federatie van bruggepensioneerden en gepensioneerden, de vereniging Union francophone des Belges à l'étranger», A. Hue en R. Hirsch (rolnummer 282);

3. L'arrêt n° 46/92 rendu le 18 juin 1992 en cause du recours en annulation des articles 10 et 32, § 1er, de la loi du 28 décembre 1990 relative à certaines dispositions fiscales et non fiscales (*Moniteur belge* du 29 décembre 1990), introduit par B. Ruzette, F. Figue, A. Bayot, l'association sans but lucratif Fédération des préretraités et retraités, l'association Union francophone des Belges à l'étranger, A. Hue et R. Hirsch (numéro du rôle 282);

4. Het arrest nr. 49/92 uitgesproken op 18 juni 1992 in zake het beroep tot vernietiging van de artikelen 34 tot 41 van de wet van 28 december 1990 betreffende verscheidene fiscale en niet-fiscale bepalingen, ingesteld door de «Société de financement en matière énergétique», afgekort SOCOFE (rolnummer 294);

4. L'arrêt n° 49/92 rendu le 18 juin 1992 en cause du recours en annulation des articles 34 à 41 de la loi du 28 décembre 1990 relative à diverses dispositions fiscales et non fiscales, introduit par la Société de financement en matière énergétique, en abrégé SOCOFE (numéro du rôle 294);

5. Het arrest nr. 47/92 uitgesproken op 18 juni 1992, in zake de beroep tot gedeeltelijke vernietiging van artikel 1 van de wet van 22 oktober 1990 tot vervanging van artikel 54 van de wetten op het toekennen van de academische graden in het programma van de universitaire examens, ingesteld door Ph. Vande Castelee en consorten (rolnummers 290 en 291).

5. L'arrêt n° 47/92 rendu le 18 juin 1992 en cause des recours en annulation partielle de l'article 1er de la loi du 22 octobre 1990 remplaçant l'article 54 des lois sur la collation des grades académiques et le programme des examens universitaires, introduits par Ph. Vande Castelee et consorts (numéros du rôle 290 et 291);

6. Het arrest nr. 48/92 uitgesproken op 18 juni 1992, in zake het beroep tot vernietiging van artikel 58 van het decreet van de Vlaamse Raad van 12 december 1990 betreffende het bestuurlijk beleid, in de mate dat daardoor de artikelen 32^{septies} en 32^{octies} worden ingevoegd in de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging (rolnummer 292);

6. L'arrêt n° 48/92 rendu le 18 juin 1992 en cause du recours en annulation de l'article 58 du décret du Conseil flamand du 12 décembre 1990 relatif à la politique administrative, en tant que cette disposition insère un article 32^{septies} et un article 32^{octies} dans la loi du 26 mars 1971 sur la protection des eaux de surface contre la pollution (numéro du rôle 292);

7. Het arrest nr. 51/92 uitgesproken op 18 juni 1992, in zake het beroep tot vernietiging van artikel 31, § 1, van de wet van 22 juli 1991 betreffende de Nationale Loterij, ingesteld door S. Grootjans (rolnummer 382).

7. L'arrêt n° 51/92 rendu le 18 juin 1992 en cause du recours en annulation de l'article 31, § 1er, de la loi du 22 juillet 1991 relative à la Loterie nationale, introduit par S. Grootjans (numéro du rôle 382).

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Rekenhof — Cour des comptes

De Voorzitter. — Bij dienstbrieven van 23 en 24 juni 1992 deelt het Rekenhof mede dat het geen opmerkingen heeft in verband met de volgende administratieve begrotingen voor het begrotingsjaar 1992:

- Van het ministerie van Justitie;
- Van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken;
- Van het ministerie van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel;
- Van Ontwikkelingssamenwerking;
- Van het ministerie van Landsverdediging;
- Van de Rijkswacht;

- Van het ministerie van Financiën;
- Van Pensioenen;
- Van het ministerie van Middenstand;
- Van het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid;
- Van het ministerie van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu;
- Van het ministerie van Landbouw;
- Van het ministerie van Economische Zaken;
- Van de Rijksschuld;
- Van de Diensten van de Eerste minister;
- Van het ministerie van Sociale Voorzorg;
- Van het ministerie van Verkeer en Infrastructuur;
- Van PTT.

Par dépêches des 23 et 24 juin 1992, la Cour des comptes communique au Sénat qu'elle n'a pas d'observations au sujet des budgets administratifs suivants pour l'année budgétaire 1992:

- Du ministère de la Justice;
- Du ministère de l'Intérieur et de la Fonction publique;
- Du ministère des Affaires étrangères et du Commerce extérieur;
- De la Coopération au Développement;
- Du ministère de la Défense nationale;
- De la Gendarmerie;
- Du ministère des Finances;
- Des Pensions;
- Du ministère des Classes moyennes;
- Du ministère de l'Emploi et du Travail;
- Du ministère de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement;
- Du ministère de l'Agriculture;
- Du ministère des Affaires économiques;
- De la Dette publique;
- Des Services du Premier ministre;
- Du ministère de la Prévoyance sociale;
- Du ministère des Communications et de l'Infrastructure;
- Des PTT.

— Verwezen naar de bevoegde commissies.

Renvoi aux commissions compétentes.

De Voorzitter. — Overeenkomstig artikel 116 van de Grondwet, heeft het Rekenhof aan de Senaat gezonden, de delen IIIA en IIIB van het 138e Boek van opmerkingen.

En exécution de l'article 116 de la Constitution, la Cour des comptes a transmis au Sénat les fascicules IIIA et IIIB du 138e Cahier d'observations.

Van deze mededeling wordt aan de eerste voorzitter van het Rekenhof akte gegeven.

Il est donné acte de cette communication au premier président de la Cour des comptes.

Bij dienstbrief van 17 juni 1992 deelt het Rekenhof aan de Senaat zijn opmerkingen mede over de beraadslaging nr. 3113, aangenomen in de Ministerraad van 5 juni 1992 betreffende uitgaven buiten de begroting.

Par dépêche du 17 juin 1992, la Cour des comptes fait connaître au Sénat ses observations au sujet de la délibération n° 3113, prise par le Conseil des ministres le 5 juin 1992 et relative à des dépenses faites en marge du budget.

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

Renvoi à la commission des Finances.

De Voorzitter. — Van deze mededeling wordt aan de eerste voorzitter van het Rekenhof akte gegeven.

Il est donné acte de cette communication au premier président de la Cour des comptes.

Administratieve begroting — Budget administratif

De Voorzitter. — Ter uitvoering van het artikel 14 van de samengevende wetten op de rijkscomptabiliteit en in overeenstemming met het ontwerp van wet houdende de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1992, heeft de regering de administratieve begroting van het ministerie van Verkeer en Infrastructuur voor het begrotingsjaar 1992 aan de Wetgevende Vergadering overgezonden.

En exécution de l'article 14 des lois coordonnées sur la comptabilité de l'Etat et conformément au projet de loi contenant le budget général des Dépenses pour l'année budgétaire 1992, le gouvernement a transmis aux Assemblées législatives, le budget administratif du ministère des Communications et de l'Infrastructure pour l'année budgétaire 1992.

— Verwezen naar de commissie voor de Infrastructuur.

Renvoi à la commission de l'Infrastructure.

*. Convergentieplan van België
Plan de convergence de la Belgique*

De Voorzitter. — Bij brief van 19 juni 1992 heeft de minister van Financiën bij de Senaat het «Convergentieplan van België» ingediend, zoals het door de regering werd goedgekeurd.

Par lettre du 19 juin 1992, le ministre des Finances a déposé au Sénat le «Plan de convergence de la Belgique» tel qu'il a été approuvé par le gouvernement.

Dit document zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Ce document sera imprimé et distribué.

INTERPELLATIONS — INTERPELLATIES

Demandes — Verzoeken

M. le Président. — Le bureau a été saisi des demandes d'interpellation suivantes :

1. De M. Benker au Premier ministre sur «le sort des réfugiés de l'ex-Yugoslavie»;

Het bureau heeft de volgende interpellatieverzoeken ontvangen:

1. Van de heer Benker tot de Eerste minister over «het lot van vluchtelingen uit het voormalige Joegoslavië»;

2. De M. Van Belle au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques sur «l'avenir des tribunaux militaires»;

2. Van de heer Van Belle tot de Vice-Eerste ministre en ministre van Justitie en Economische Zaken over «la toekomst van de militaire rechtbanken»;

3. De M. Cardoen au ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement sur «l'examen par l'administration des demandes d'allocations de handicapé et d'obtention de certificats»;

3. Van de heer Cardoen tot de minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu over «de administrative behandeling van aanvragen tot tegemoetkoming voor gehandicapten en tot het bekomen van attesten»;

4. De Mme Harnie au ministre de l'Emploi et du Travail sur «la demande faite par Ford Genk relativement au travail nocturne des femmes»;

4. Van mevrouw Harnie tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid over «de aanvraag van Ford Genk om vrouwen nachtarbeid te laten verrichten»;

5. De M. Goovaerts au ministre des Finances sur «l'établissement d'un registre des fortunes en Belgique»;

5. Van de heer Goovaerts tot de minister van Financiën over «de aanleg van een register der vermogens in België»;

6. De M. Valkeniers au Premier ministre et au ministre des Affaires sociales sur «le plan pluriannuel du gouvernement relatif au personnel hospitalier, et particulièrement les conditions de prise en charge des adaptations salariales au 1er juin 1992 pour le personnel dont la rémunération n'est pas à charge du prix de la journée d'entretien»;

6. Van de heer Valkeniers tot de Eerste minister en tot de minister van Sociale Zaken over «het regeringsmeerjarenplan voor het ziekenhuispersoneel, inzonderheid de voorwaarden voor de tenlasteneming van de loonaanpassingen op 1 juni 1992 van het niet-verpleegdagprijs-personeel»;

7. De M. Cuyvers au ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement sur «l'attitude de la Belgique au cours de la préparation de la directive européenne sur les emballages et les déchets d'emballages».

7. Van de heer Cuyvers tot de minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu over «de Belgische houding tijdens de voorbereiding van de Europese richtlijn over verpakking en verpakkingsafval».

Les interpellations numéros 1, 4, 5 et 6 sont inscrites à notre ordre du jour de la présente séance.

De interpellaties nummers 1, 4, 5 en 6 zijn ingeschreven op onze agenda van vandaag.

L'interpellation numéro 2 est inscrite à notre ordre du jour de jeudi 2 juillet prochain.

De interpellatie nummer 2 is ingeschreven op onze agenda van donderdag 2 juli aanstaande.

La date des interpellations numéros 3 et 7 sera fixée ultérieurement.

De datum van de interpellaties nummers 3 en 7 wordt later bepaald.

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 21 MAART 1964 BETREFFENDE DE WEDDEN VAN DE LEDEN VAN HET REKENHOF EN DE WET VAN 29 OKTOBER 1846 OP DE INRICHTING VAN HET REKENHOF

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 21 MARS 1964 RELATIVE AUX TRAITEMENTS DES MEMBRES DE LA COUR DES COMPTES ET LA LOI DU 29 OCTOBRE 1846 RELATIVE A L'ORGANISATION DE LA COUR DES COMPTES

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Wij vatten de besprekking aan van het ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 21 maart 1964 betreffende de wedden van de leden van het Rekenhof en de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof.

Nous abordons l'examen du projet de loi modifiant la loi du 21 mars 1964 relative aux traitements des membres de la Cour des comptes et la loi du 29 octobre 1846 relative à l'organisation de la Cour des comptes.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Weyts, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, op 28 maart 1990 werd door het bureau van de Kamer van volksvertegenwoordigers een wetsvoorstel ingediend tot wijziging van de wet van 21 maart 1964 betreffende de wedden van de leden van het Rekenhof en de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof.

Door allerlei omstandigheden bleef dit voorstel vertraging oplopen, zodat het eerst op 10 juli 1991 na amendingering werd aangenomen in de commissie voor de Financiën van de Kamer.

Door de ontbinding van het Parlement kon het voorstel echter niet meer worden goedgekeurd door de plenaire vergadering van de Kamer van volksvertegenwoordigers, waarna het verviel.

Het voorstel werd dan opnieuw ingediend op 12 februari 1992 en aangenomen door de Kamer op 23 april 1992.

Het ontwerp werd overgezonden van de Kamer naar de Senaat. Het had terugwerkende kracht tot 1 september 1989. Gezien de slechte financiële toestand van ons land heeft de senaatscommissie voor de Financiën hiertegen echter vrij ernstig ge protesteerd.

Na overleg met een delegatie van de bevoegde commissie van de Kamer van volksvertegenwoordigers werd een vergelijk gevonden waardoor de gelijkschakeling tussen Rekenhof en Raad van State opnieuw wordt ingevoerd met ingang van 1 januari 1992, en niet meer vanaf 1 september 1989.

Wat de sociale programmatie betreft, worden de protocol akkoorden van 4 november 1987, 6 februari 1989, 8 januari 1990 en 13 juni 1991 van toepassing, en dit tot 31 december 1991.

Een amendement werd ingediend in vervanging van artikel 6. Het werd aangenomen met 12 stemmen tegen 1 stem. Een nieuw artikel 7 werd toegevoegd dat bij eenparigheid van de dertien aanwezige leden werd goedgekeurd.

Het gemaindeerde ontwerp van wet werd in zijn geheel aangenomen met 12 stemmen, bij 1 onthouding. Vertrouwen werd geschenken aan de rapporteur voor het opstellen van het verslag.

De artikelen 1 tot en met 5 hebben uitwerking met ingang van 1 januari 1992.

De Voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het ontwerp van wet.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

L'article 1er est ainsi rédigé:

Article 1er. L'article 1er de la loi du 21 mars 1964 relative aux traitements des membres de la Cour des comptes, modifié par la loi du 14 mars 1975, est remplacé par la disposition suivante:

« Article 1er. Le traitement du premier président et du président de la Cour des comptes est assimilé à celui du président du Conseil d'Etat; le traitement des conseillers, greffier en chef et greffier de la Cour des comptes est assimilé à celui des conseillers d'Etat. »

Artikel 1. Artikel 1 van de wet van 21 maart 1964 betreffende de wedden van de leden van het Rekenhof, gewijzigd bij de wet van 14 maart 1975, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Artikel 1. De wedde van de eerste voorzitter en van de voorzitter van het Rekenhof wordt gelijkgesteld met de wedde van de voorzitter van de Raad van State; de wedde van de raadheren, hoofdgriffier en griffier van het Rekenhof wordt gelijkgesteld met de wedde van de Staatsraden. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. L'article 2, § 1er, de la même loi, modifié par la loi du 14 mars 1975, est remplacé par la disposition suivante:

« § 1er. Les membres de la Cour des comptes bénéficient des mêmes majorations périodiques de traitement que les conseillers d'Etat. »

Art. 2. Artikel 2, § 1, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 14 maart 1975, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« § 1. De leden van het Rekenhof genieten dezelfde periodieke weddeverhogingen als de Staatsraden. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 3. L'article 4 de la loi du 14 mars 1975 relative aux traitements des membres de la Cour des comptes est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 4. Les membres de la Cour des comptes ne peuvent être rétribués pour les missions particulières qu'ils accomplissent en exécution d'autres lois que si l'exercice de celles-ci n'entraîne pas l'application du règlement d'ordre intérieur de la Cour des comptes. »

Art. 3. Artikel 4 van de wet van 14 maart 1975 betreffende de wedden van de leden van het Rekenhof wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Art. 4. De leden van het Rekenhof kunnen alleen worden vergoed voor de bijzondere opdrachten die zij ter uitvoering van andere wetten vervullen, indien de uitvoering daarvan geen afbreuk doet aan de toepassing van het huishoudelijk reglement van het Rekenhof. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 4. L'article 1er de la loi du 29 octobre 1846 relative à l'organisation de la Cour des comptes est complété par l'alinéa suivant:

« Pour être nommé membre de la Cour des comptes, le candidat doit être porteur d'un des titres d'enseignement supérieur pris en considération pour l'admission au niveau 1 dans les administrations de l'Etat. »

Art. 4. Artikel 1 van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof wordt aangevuld met het volgende lid:

« Om tot lid van het Rekenhof te worden benoemd, moet de kandidaat houder zijn van een van de titels van hoger onderwijs die in aanmerking worden genomen voor toegang tot niveau 1 bij de rijksbesturen. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 5. L'article 4 de la présente loi n'est applicable ni en cas de renouvellement du mandat des membres de la Cour des comptes, ni aux membres du personnel de la Cour des comptes titulaires au 1er janvier 1990 d'un grade du niveau 1.

Art. 5. Artikel 4 van deze wet is niet van toepassing ingeval de opdracht van de leden van het Rekenhof wordt hernieuwd; het is evenmin van toepassing op de personeelsleden van het Rekenhof die op 1 januari 1990 een graad voeren van niveau 1.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 6. Les membres de la Cour des comptes bénéficient du traitement complémentaire pour les mois compris entre le 1er septembre 1989 et le 31 décembre 1989 prévu par l'article 18 de la loi du 18 juillet 1990 relative aux traitements des titulaires de certaines fonctions publiques et des ministres des cultes.

Les protocoles d'accord des 4 novembre 1987, 6 février 1989, 8 janvier 1990 et 13 juin 1991 conclus au sein du comité commun à l'ensemble des services publics sont également applicables, et ce jusqu'au 31 décembre 1991 inclus.

Art. 6. De leden van het Rekenhof genieten de aanvullingswedde voor de maanden begrepen tussen 1 september 1989 en 31 december 1989 bepaald bij artikel 18 van de wet van 18 juli 1990 betreffende de wedden van de titularissen van sommige openbare diensten en van de bedienaren van de erediensten.

De protocolakkoorden van 4 november 1987, 6 februari 1989, 8 januari 1990 en 13 juni 1991 afgesloten binnen het gemeenschappelijk comité voor alle overheidsdiensten zijn eveneens van toepassing en dit tot en met 31 december 1991.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 7. Les articles 1er à 5 inclus produisent leurs effets au 1er janvier 1992.

Art. 7. De artikelen 1 tot en met 5 hebben uitwerking met ingang van 1 januari 1992.

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — We stemmen later over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN ORDRE DES TRAVAUX

De Voorzitter. — Geachte collega's, ik stel voor de interpellatie van de heer Cuyvers tot de minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu over «de Belgische houding tijdens de voorbereiding van de Europese richtlijn over verpakking en verpakkingsafval» aan de agenda van toekomende donderdag, 2 juli, toe te voegen.

Chers collègues, je vous propose d'ajouter à notre ordre du jour de jeudi prochain, 2 juillet, l'interpellation de M. Cuyvers au ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement sur «l'attitude de la Belgique au cours de la préparation de la directive européenne sur les emballages et les déchets d'emballages».

Is de Senaat het hiermee eens?

Le Sénat est-il d'accord avec cette proposition? (*Assentiment.*)

Pour l'heure, je vous propose de suspendre nos travaux jusqu'à l'arrivée du Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques.

La séance est suspendue.

De vergadering is geschorst.

— *La séance est suspendue à 14 h 20 m.*

De vergadering wordt geschorst om 14 h 20 m.

Elle est reprise à 14 h 25 m.

Ze wordt hervat om 14 h 25 m.

M. le Président. — La séance est reprise.

De vergadering is hervat.

INTERPELLATION DE M. DE DONNEA AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES COMMUNICATIONS ET DES ENTREPRISES PUBLIQUES SUR «L'AVENIR DE LA SNCB A L'AUBE DE LA SIGNATURE DU CONTRAT DE GESTION»

INTERPELLATIE VAN DE HEER DE DONNEA TOT DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN VERKEERSWEZEN EN OVERHEIDSBEDRIJVEN OVER «DE TOEKOMST VAN DE NMBS NA DE ONDERTEKENING VAN HET BEHEERSCONTRACT»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle l'interpellation de M. de Donnéa au Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques sur «l'avenir de la SNCB à l'aube de la signature du contrat de gestion».

La parole est à l'interpellateur.

M. de Donnéa. — Monsieur le Président, à l'heure de la finalisation des contrats de gestion liant les entreprises publiques devenues autonomes, on peut s'interroger sur le décalage entre la médiatisation de ces contrats et la portée réelle des changements induits. C'est tout particulièrement le cas pour le contrat de gestion de la SNCB qui vient d'être approuvé et sur lequel planent de très nombreuses interrogations.

Fondamentalement, la question doit tout d'abord être posée du rôle laissé à l'Etat dans une telle entreprise publique et de son autonomie réelle, qui conditionnent tout l'avenir d'une entreprise et la qualité des services publics prestés, compte tenu du

contexte budgétaire dominant. Cette évolution prend toute son importance au moment où les défis lancés au rail sont colossaux — TGV, RER — et vont peser lourdement sur le développement régional, plus particulièrement à Bruxelles qui est directement concernée tant par le TGV que par l'éventuel RER.

Lorsque les médias ont évoqué l'hypothèse de la perte de 8 000 emplois, le ministre des Communications a reconnu le caractère préoccupant du déficit structurel de la SNCB; selon la direction de l'entreprise, ce déficit structurel pourrait même atteindre 10 milliards de francs d'ici 1996. Or, dans le cadre du contrat de gestion qui vient d'être approuvé, les subventions gouvernementales ont été bloquées pour les cinq prochaines années à un montant de 36,1 milliards: aucune clause d'indexation n'est prévue, pas plus qu'une marge de manœuvre pour tenir compte de l'évolution des barèmes dans la fonction publique. C'est pourtant l'absence d'une telle marge de manœuvre qui est à l'origine des problèmes financiers de la Communauté française pour le paiement des salaires des enseignants. Je crains que vous ne soyez confronté sous peu au même genre de problèmes pour la SNCB.

Il n'a donc pas été tenu compte des possibilités prévues par l'article 3 de la loi du 27 mars 1991 qui précise que le contrat de gestion règle la fixation des subventions à charge du budget des dépenses de l'Etat, compte tenu, pour ce qui concerne le coût du personnel, «de l'évolution des salaires comparables dans les administrations de l'Etat». Du fait de ces conditions fixées par le contrat de gestion en deçà des dispositions prévues par la loi, les pertes d'emplois me semblent inévitables et l'avenir social de l'entreprise reste sombre; la direction a déjà annoncé 4 000 pertes d'emploi d'ici la fin de l'année 1996 et, je le répète, d'aucuns parlent de 8 000 pertes d'emploi.

A cet égard, l'incohérence de la politique gouvernementale en matière de mobilité est plus grande que jamais: d'un côté, on veut décourager l'usage de la voiture, notamment par des écotaxes induisant une fiscalité de plus en plus lourde sur les carburants et par des mesures d'étranglement du trafic à Bruxelles, et d'un autre côté, on ne veut pas donner à la SNCB les moyens nécessaires pour rendre le train plus performant et lui permettre ainsi de concurrencer efficacement l'automobile.

En effet, le contrat de gestion qui vient d'être approuvé ne garantit que 80 p.c. des services publics actuellement prestés les jours ouvrables et 70 p.c. des services prestés les jours non ouvrables. Ces objectifs me semblent très minimalistes. Ils démontrent, en outre, l'absence de cohérence de la politique gouvernementale en la matière.

Il me paraît particulièrement inopportun que la SNCB puisse accepter une stagnation relative du volume de sa clientèle alors que toutes les études prospectives indiquent que la mobilité des personnes et des biens sera un des défis majeurs de demain et qu'elle répond, quant à l'amélioration de sa qualité, à un souhait bien réel.

A cet égard, on peut à tout le moins considérer que le contrat de gestion que vous venez d'approuver manque d'ambition et qu'il aurait été préférable de fixer les objectifs du service public vers le haut plutôt que vers le bas, à l'instar du contrat de gestion qui a été conclu par la Région bruxelloise avec la STIB. Ce dernier a le mérite de reposer sur le pari d'un accroissement du volume de la clientèle.

Un autre exemple significatif de l'incohérence gouvernementale réside dans la suppression des petites gares — près de deux cents en perspective — qui risque d'entraîner encore davantage le grand public à utiliser sa voiture, notamment pour venir à Bruxelles, les gares que l'on va fermer étant celles où l'effet dissuasif de la voiture pouvait le plus facilement jouer en raison de la disponibilité de parkings aisés.

A côté de cela, la mise en place des infrastructures destinées au TGV prend du retard, entraînant un délai supplémentaire de quinze mois pour l'inauguration de la ligne Paris-Bruxelles. Par ailleurs, le RER bruxellois n'a pu faire l'objet d'aucune budgétisation à ce jour. Ces éléments n'augurent guère positivement des réformes liées à l'avenir du rail.

Je vous pose, dès lors, les questions suivantes.

Premièrement, pourquoi le gouvernement a-t-il fixé le seuil minimum de services publics à rendre par la SNCB nettement en deçà du niveau actuel alors que votre politique des transports en commun repose — soi-disant —, monsieur le Vice-Premier ministre, sur une priorité à leur accorder dans le cadre de la problématique globale de la mobilité?

Deuxièmement, la non-indexation de la dotation gouvernementale et l'absence de marge de manœuvre pour tenir compte de la révision des barèmes dans la fonction publique ne vont-elles pas entraîner ipso facto de nombreuses suppressions d'emplois? Le gouvernement partage-t-il l'analyse de la direction de la SNCB qui a indiqué, dans ses prévisions, une perte de quatre mille emplois pour la fin 1996? Va-t-il accepter cette perte massive d'emplois sans réagir?

Troisièmement, quelle est la portée à donner à l'article du contrat de gestion qui prévoit une révision de l'accord «si des décisions de portée générale imprévues intervenaient»? Cette clause vise-t-elle un hypothétique conclave budgétaire qui reverrait à la baisse vos moyens budgétaires? Dans ce cas, la garantie gouvernementale portant sur les 36 milliards de dotations ne serait, en fait, que du papier mâché.

Sur le plan juridique, n'y-a-t-il pas une contradiction flagrante entre les articles 48 — engagement de l'Etat à ne pas remettre en cause son accord, quant aux contributions financières — et 79 — renégociation du contrat de gestion pour cas de force majeure, budgétaire notamment?

Pouvez-vous, monsieur le Vice-Premier ministre, me confirmer que l'article 48 prime éventuellement sur l'article 79?

Quatrièmement, on sait que le contrat de gestion de la SNCB qui vient d'être signé ne fait qu'effleurer la problématique du RER à Bruxelles, pour lequel pas un seul franc n'a, jusqu'à présent, pu être budgétisé. Faut-il en conclure que le projet en question devra être financé à l'intérieur de l'enveloppe de 15 milliards d'investissements, indexée jusqu'en 1996? Etes-vous conscient que, si tel est le cas, vous renvoyez ainsi le RER bruxellois aux calendes grecques, sinon aux oubliettes?

L'article 32 du contrat de gestion, qui vise la création de la *task force* chargée des aspects particuliers de la desserte ferroviaire de Bruxelles-Capitale, démontre une vue minimaliste du problème, limitée à de légères améliorations des dessertes existantes. On est donc bien loin du véritable RER attractif comparable au réseau express régional parisien.

Les réticences évidentes de la SNCB à améliorer la desserte suburbaine de Bruxelles apparaissent déjà dans le plan Star 21, qui ne prévoit aucun investissement substantiel avant l'an 2000. Certains responsables de la SNCB estiment que le rôle de cette dernière devrait être limité aux déplacements interurbains et ne devrait pas s'étendre aux déplacements à l'intérieur de la Région de Bruxelles-Capitale. Nous nous inscrivons évidemment en faux contre cette conception désuète.

Je me demande — je voudrais avoir votre avis à ce sujet, monsieur le Vice-Premier ministre — si la solution pour la création d'un RER dans un délai raisonnable ne réside pas dans l'article 6 du contrat de gestion, prévoyant que la SNCB décide librement de l'utilisation et de l'aliénation des biens matériels et immatériels figurant à son actif bilantaire.

Verriez-vous une objection à la création d'un fonds pour le RER bruxellois, fonds qui serait progressivement alimenté par la réalisation d'une partie du patrimoine immobilier de la SNCB dans la Région bruxelloise?

J'en ai ainsi terminé avec les questions que je voulais vous poser, monsieur le Vice-Premier ministre. Selon nous, le contrat de gestion présente un caractère ambigu et incohérent par rapport à la politique de mobilité prônée par le gouvernement, ce dernier prétendant vouloir limiter l'usage de l'automobile mais sans donner aux chemins de fer les moyens de devenir concurrentiels par rapport aux véhicules privés. Cette incohérence suscite de grandes inquiétudes en ce qui nous concerne: j'espère que votre réponse contribuera à les apaiser. (*Applaudissements.*)

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session extraordinaire 1991-1992
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Buitengewone zitting 1991-1992

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken. — Mijnheer de Voorzitter, in de constructie van de beheerscontracten van de NMBS zijn enkele zaken onduidelijk. Mijn vragen, aansluitend bij deze van de interpellant, zullen misschien enige opheldering kunnen verschaffen.

Zo vraag ik me af of de Waals-protectionistische clausule in het beheerscontract in overeenstemming is met de Europese richtlijnen. Uit deze clausule blijkt dat de overheid Bombardier en ACEC wil beschermen door de gunning van duurdere opdrachten te onttrekken aan de zogezegd autonome NMBS. De overheid zal, indien zij kiest voor een duurdere leverancier dan degene die de NMBS als meest interessante aanwees zelfs financieel tussenkomt. Er is dus slechts één gedupeerde in deze clausule, namelijk de Vlaamse belastingbetaler.

Mijn interpellatie van enkele weken geleden toonde reeds aan dat de Staat een slechte aankoper is. Toen ging het om de aankoop van postmateriaal. Tegelijk werd aangetoond dat de beslissings-mechanismen niet worden gestuurd volgens economische waardeschalen, maar wel volgens politieke belangen die dan nog zo ondoorzichtig mogelijk worden gehouden.

Indien de NMBS autonoom werd, uitgezonderd voor de activiteiten die tot de openbare dienstverlening behoren, waarom werd die autonomie dan enkel uitgehouden voor de bestellingmaterie? Dat kan natuurlijk wanneer mijn vermoeden van Waalse bevoорding correct is, want dan is ook het beheerscontract Belgisch. En het waarmerk Belgisch staat nog steeds voor Vlaams-nadelig.

Werd er door het nieuwe bedrijf met de discussie over de taalverhoudingen binnen de NMBS rekening gehouden? Vorig jaar werd op een schriftelijke vraag geantwoord dat een nieuw taalkaderontwerp binnenkort aan de paritaire instanties zou worden voorgelegd. Ik neem aan dat dit taalkaderontwerp het werkvolume 40-60 weerspiegelt, waarbij 40 voor Waalse inbreng staat en 60 voor Vlaamse inbreng. De onwettige benoemingen uit 1989, gewraakt door het Arbeidshof en voorwerp van een onderzoek door de Raad van State, blijven ondertussen wel gehandhaafd.

Blijft de nieuwe NMBS, via het beheerscontract, gebonden aan de eis tot het opmaken van taalkaders die 40-60 verhouding zullen weerspiegelen? Ik ben me ervan bewust dat de volgende vraag die wordt gesteld aan een wallingant, eigenlijk een vraag in het ijde is, maar heeft de minister er al eens aan gedacht om de onwettige benoemden niet langer de wedde uit te betalen die zij krachtens die onwettige benoeming ontvangen? Het zou alvast een teken zijn aan de verschillende overheidsbedrijven dat zij geen baat hebben bij het doordrukken van bevorderingen en promoties die indruisen tegen het rechtvaardigheidsgevoel van een meerderheid in België.

Deze korte aansluiting kan worden samengevat in twee concrete vragen.

Ten eerste, blijft de Waals-protectionistische clausule in het beheerscontract op kosten van de belastingbetalers, dus voor 70 pct. op Vlaamse kosten, gehandhaafd?

Ten tweede, werd de opdracht tot het inrichten van taalkaders in het beheerscontract gestipuleerd, en wanneer worden de taalkaders ingevoerd? (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Coëme, Vice-Premier ministre.

M. Coëme, Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques. — Monsieur le Président, en préambule aux réponses que je donnerai aux différentes questions qui m'ont été posées, je voudrais réaffirmer à cette tribune que les contrats de gestion négociés avec les entreprises publiques ont pour objectif, en fonction de la loi du 21 mars 1991, de réaliser une sorte de compromis entre les exigences de la collectivité vis-à-vis de l'entreprise, en termes de tarifs, de qualité du service rendu, de contribution à l'assainissement des finances publiques et la nécessité de permettre à l'entreprise de réaliser les modernisations indispensables pour affronter les défis du futur.

C'est pourquoi la négociation du contrat de gestion entre l'Etat et la SNCB a été menée avec le souci de garantir à l'entreprise l'autonomie la plus large dans la réalisation du service ferroviaire à fournir à la population, et ce, tout en respectant des normes à la fois qualitatives et quantitatives.

L'offre de transport n'est pas une notion rigide. Elle doit être modulée en fonction des fluctuations de la demande, celle-ci étant influencée par de très nombreux facteurs extérieurs. Enfermer la SNCB dans un carcan rigide de contraintes, en matière d'horaires et de fréquences, eût été absurde tant sur le plan économique que sur celui de l'adaptation de l'offre aux besoins évolutifs de la population.

Offrir une large autonomie à l'entreprise ne signifie nullement, dans le chef de l'Etat, un renoncement quant à la politique de transport. La latitude offerte à la SNCB lui permettra en effet de corriger progressivement les situations requérant une adaptation évidente de l'offre de transport aux besoins. Il en va notamment ainsi en ce qui concerne l'obligation de desservir les gares et points d'arrêt à statut local pour lesquels le seuil de faible fréquentation, fixé à deux cents voyageurs embarqués en 1984 lors de l'adoption du plan IC/IR, est abaissé à cent cinquante voyageurs par jour ouvrable et à septante-cinq voyageurs les jours non ouvrables.

Cela signifie très clairement le renforcement du seuil pour lequel la SNCB doit maintenir des gares et des points d'arrêt. Mais le contrat de gestion garantit aussi la desserte minimale des gares et points d'arrêt à statut local par quatre trains dans chaque sens les jours ouvrables. De plus, d'éventuelles suppressions de desserte des points d'arrêt ne pourront être progressivement mises en œuvre que sur la base d'un bilan financier et social argumenté. Elles ne pourront être effectuées sans qu'un dossier solide ne soit constitué tant au point de vue financier que social. Ces suppressions requièrent d'ailleurs l'accord du ministre de tutelle si elles visent deux gares ou deux points d'arrêt successifs.

La SNCB utilisera éventuellement ces dispositions du contrat de gestion pour promouvoir une politique de qualité de l'offre et une stimulation de cette offre de service de transport dans les secteurs porteurs, et ce, bien entendu, dans le cadre de la politique de transport et de mobilité menée par le gouvernement. En aucune manière, la SNCB ne pourra prendre appui sur cette latitude pour pratiquer une politique systématique de désengagement ou d'affaiblissement de branches significatives de ses missions de service public.

Le gouvernement a également voulu garantir à l'entreprise publique un financement stable et suffisant des activités relevant des missions de service public. Il est à noter que, pour la première fois, les gestionnaires de la société connaîtront le contenu des enveloppes financières allouées par l'Etat, dont ils disposeront dans les cinq prochaines années.

Je précise qu'aujourd'hui, par ces contrats de gestion, nous garantissons la stabilité des moyens budgétaires mis à la disposition de la SNCB. Cela signifie qu'il est mis fin à la pratique utilisée de gouvernement en gouvernement et qui consistait, en raison des difficultés des finances publiques, à profiter d'un contrôle budgétaire ou d'un conclave pour reprendre une partie des moyens mis à la disposition notamment des chemins de fer.

S'il est vrai que les diverses dotations liées aux missions de service public ne sont pas indexées, il n'en reste pas moins que le contrat de gestion organise des mécanismes permettant à la SNCB de compenser les effets de la non-indexation. Ainsi, de 1993 à l'échéance du contrat de gestion, la SNCB bénéficiera d'une contribution supplémentaire provenant du Fonds de modernisation des entreprises publiques créé au sein de mon département et alimenté par les résultats de Belgacom. Il est à noter que le contrat de gestion de Belgacom prévoit les montants que Belgacom garantit de verser à ce fonds. La liberté de la SNCB concernant l'utilisation et l'aliénation de biens ferroviaires a également été confirmée. Mieux, le contrat prévoit qu'un service spécifique au sein des chemins de fer puisse organiser cette activité qui est de nature à régulariser les résultats financiers de l'entreprise.

De plus, jusqu'à un montant maximal de 2 milliards, la SNCB a reçu une latitude pour porter à charge des crédits d'investissement des dépenses supportées actuellement par le compte d'exploitation, mais relevant indubitablement de la notion d'investisse-

ment. Dans la mesure où une partie des crédits d'investissement ne sera pas entièrement consommée au terme d'un exercice, ils seront versés à un fonds spécial d'investissements créé au sein de la SNCB.

Les moyens existent donc afin que soit assurée par la SNCB l'offre de service public, ce qui garantit à l'entreprise une quantité de travail et donc d'emplois en rapport avec cette offre. Il n'en reste pas moins que la SNCB doit, comme toute autre entreprise, rechercher avec constance une amélioration de sa productivité. C'est d'ailleurs la ligne de conduite que se sont fixée les dirigeants de l'entreprise depuis 1984.

A propos de l'article du contrat de gestion qui prévoit une révision de l'accord si des décisions de portée générale imprévues interviennent, il est à noter que c'est la première fois que dans notre pays, par un contrat, il est tenté de définir avec précision les droits et obligations de l'Etat et d'une entreprise publique pour une période relativement longue. En fonction de l'expérience menée dans les pays étrangers où des contrats de gestion existent depuis de nombreuses années, il est apparu prudent aux deux parties de prévoir une clause de sauvegarde. Cependant, monsieur de Donnæa, cette clause n'a pas été mentionnée pour permettre de revoir les conditions financières accordées à l'entreprise. L'entreprise sait donc exactement, dès le départ, ce dont elle disposera pendant la durée du contrat de gestion. Ceci nous amène à participer, au niveau des entreprises publiques, à l'assainissement des finances publiques.

En matière de RER, le contrat de gestion applique scrupuleusement les décisions du Conseil des ministres du 19 juillet 1991, qui a approuvé le plan décennal d'investissement 1991-2000 de la SNCB. Ce plan jette les bases de la création d'une infrastructure nouvelle nécessaire à la mise en place d'une exploitation suburbaine intensive.

En outre, en matière d'exploitation ferroviaire, la *task force*, issue du protocole d'accord conclu le 6 juin 1991 entre mon prédécesseur et l'Exécutif bruxellois, qui est chargée d'analyser les aspects particuliers de la desserte ferroviaire de Bruxelles-Capitale, poursuit ses travaux.

Nous avons voulu indiquer, dans le contrat de gestion, la volonté politique des uns et des autres de voir ces travaux se poursuivre et se terminer.

Enfin, la SNCB et le gouvernement respecteront bien entendu toutes les directives européennes relatives à l'acquisition du matériel en vigueur dans les marchés publics.

M. le Président. — La parole est à M. de Donnæa.

M. de Donnæa. — Monsieur le Président, j'ai écouté avec attention la réponse de M. Coëme. Je tiens à souligner tout d'abord qu'il n'entre pas dans nos intentions de plaider pour un carcan rigide.

Lorsqu'on examine le contrat de gestion de la SNCB, on a vraiment l'impression que l'on jette l'entreprise à l'eau, ce qui est une bonne chose sur le plan de l'autonomie, mais qu'en même temps, on lui lie une main derrière le dos.

On a également l'impression que, contrairement à ce qu'affirme M. Coëme, dans la mesure où l'on réduit les moyens budgétaires de l'entreprise, selon les modalités prévues, c'est essentiellement la Région bruxelloise qui va devoir supporter le poids de la réduction. M. Coëme est d'ailleurs extrêmement prudent — il a entièrement raison et cette attitude relève d'une honnêteté intellectuelle évidente de sa part — lorsqu'il dit qu'en matière de RER, on continue à jeter les bases d'une infrastructure nouvelle pour l'exploitation suburbaine à Bruxelles.

En fait, si l'on maintient le contrat de gestion qui vient d'être signé et l'enveloppe budgétaire qui a été arrêtée, on peut conclure que les Bruxellois seront *kiekebich*, comme l'on dit à Bruxelles, et qu'ils devront attendre bien au-delà de l'an 2000 pour voir un début d'exécution concrète du RER. Pendant ce temps, M. Coëme va étudier, M. Thys va gesticuler, et rien ne se fera.

Par ailleurs, le ministre a apporté certaines précisions utiles. Ainsi, je note avec satisfaction que la SNCB a reçu la garantie de la stabilité de ses moyens budgétaires. Cette information est de

nature à rassurer ceux qui espèrent que l'on ne descendra pas, pour des motifs budgétaires divers, en dessous du plancher fixé par le contrat de gestion.

Il est également rassurant de savoir que la SNCB jouira de la liberté nécessaire pour valoriser au mieux son patrimoine immobilier, de façon à pouvoir financer des projets qui ne sont pas prévus dans les décisions du Conseil des ministres du 19 juillet 1991, et je pense notamment, monsieur Coëme, au RER bruxellois.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

INTERPELLATIE VAN DE HEER DESUTTER TOT DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN VERKEERSWEZEN EN OVERHEIDSBEDRIJVEN OVER «DE VEILIGHEID VAN DE SCHEEPVAART»

INTERPELLATION DE M. DESUTTER AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES COMMUNICATIONS ET DES ENTREPRISES PUBLIQUES SUR «LA SECURITE DE LA NAVIGATION»

De Voorzitter. — Aan de orde is de interpellatie van de heer Desutter tot de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven over «de veiligheid van de scheepvaart».

Het woord is aan de interpellant.

De heer Desutter. — Mijnheer de Voorzitter, op een internationale conferentie in Oslo waaraan zo'n 250 reders, afgevaardigden van regeringen, scheepvaartorganisaties, classificatiemaatschappijen en vakbonden deelnamen, hebben diverse woordvoerders uit internationale scheepvaartkringen aangedrongen op vernieuwing van de verouderde wereldvloot en op strengere veiligheidsnormen. Dit is volgens hen noodzakelijk voor het voorkomen van ongelukken op zee met alle gevolgen van dien op economisch, menselijk en milieuvlak.

Veiligheid op zee is een onderwerp dat steeds meer in de belangstelling staat, en terecht. Na een lange periode van verbetering neemt het aantal ongevallen opnieuw toe. De reden voor die verminderde veiligheid is niet ver te zoeken. De gemiddelde ouderdom van de schepen komt steeds hoger te liggen. Er wordt steeds meer op onderhoud bespaard. Er wordt met minder en goedkoper personeel gevaren dat bovendien vaak minder goed opgeleid is. Telkens gaat het in feite om besparende maatregelen die tot doel hebben de exploitatiekosten zo laag mogelijk te houden, wat noodzakelijk blijkt om in een omgeving van concurrentie, overcapaciteit en lage vrachten het hoofd boven water te houden. Ingevolge de lage rendabiliteit nu al een vijftiental jaar wordt er steeds minder geïnvesteerd in nieuwe schepen.

De algemene veroudering van de wereldvloot is zeker geen goede zaak voor de veiligheid. Statistieken wijzen uit dat oudere schepen vaker in een ongeval betrokken raken dan nieuwe. De nood aan verhoogde veiligheid aan boord — ten opzichte van de opvarenden en de lading — en in het scheepsverkeer is de jongste jaren vooral duidelijk geworden na enkele ophefmakende ongevallen, waarin hoofdzakelijk twee scheepstypes betrokken waren: ferries en tankers.

In het eerste geval moeten we vooral menselijk leed betreuren. Denken we maar aan de rampen met de *Herald of Free Enterprise* voor de kust van Zeebrugge, met de *Scandinavian Star* voor de kust van Noorwegen en vorig jaar het ongeval met de *Moby Prince* voor de kust van Livorno in Italië, waarbij er telkens meer dan 140 slachtoffers waren.

In het tweede geval wordt eerder het milieu het slachtoffer: de ongevallen met de *Exxon Valdez* in Alaska, de *Kharg V* voor de Noordafrikaanse kust of de *Mega Borg* in de Golf van Mexico, vorig jaar de *AGIP Abruzzo* voor de kust van Livorno en de Cypriotische tanker in de baai van Genua, liggen nog vers in het geheugen.

In feite is er nog een derde categorie ongevallen die de vraag naar veilige scheepvaart deed rijzen, namelijk de ongevallen met schepen die gevaarlijke goederen vervoeren, met als meest treffend voorbeeld de *Mont Louis*.

Voor de internationale gemeenschap is een hoger risicopeil inzake maritiem transport onaanvaardbaar.

De heer O'Neil, secretaris-generaal van de International Maritime Organisation (IMO) van de Verenigde Naties, stelt de luchtvaart als voorbeeld. Daar zijn de normen veel strenger. Het onderhoud van vliegtuigen wordt veel meer gecontroleerd. Personeel in sleutelposten heeft een speciale vergunning en hun werk wordt geregistreerd, terwijl iedereen ten volle verantwoordelijk is voor de kwaliteit van zijn werk. Noorwegen neemt de handschoen op en gaat de normen zowel voor schepen als voor de bemanning verstrekken. Dit gaat van regelmatige brandbestrijdingsoefeningen tot grondige inspectie door havenautoriteiten.

De eerste verantwoordelijkheid ligt bij de reders. Als een land echter op zijn eentje strengere normen oplegt of de bestaande normen strikter controleert dan dreigen de reders van dat land hun concurrentiële positie te verliezen, want veiligheid kost nu eenmaal meer geld.

Veelal zijn ongevallen niet te wijten aan een gebrek aan reglementeringen, maar aan het onnauwkeurig naleven van de bestaande voorschriften.

Jens Ulltveit-Moe, voorzitter van de Noorse Redersvereniging, vindt het nodig dat de reders systemen voor kwaliteitsbeheer uitwerken, zoals er reeds meer dan 10 jaar in de offshore-industrie worden toegepast. Dergelijke systemen zouden volgende elementen moeten bevatten: een onderhoudsbeleid zodat de schepen aan de normen voldoen en er aan de bel getrokken wordt zodra dit niet meer het geval is; een personeelsbeleid voor het aanwerven en opleiden van bemanningsleden, zodat zij voldoen aan de eisen die de reder en de walorganisatie aan de vloot stellen en een rationeel systeem van handboeken over de operaties zelf en over noodprocedures, waarmee het personeel vertrouwd hoort te zijn.

Graag vernam ik welke initiatieven de jongste tijd reeds werden genomen en in de toekomst zullen worden genomen, om te bevorderen dat te oude, minder veilige schepen uit de vaart worden genomen, om de bestaande veiligheidsnormen strikter te doen naleven; om bepaalde veiligheidsnormen zowel voor schip als voor bemanning te verstrekken en om systemen voor kwaliteitsbeheer in de Belgische scheepvaartkringen ingang te doen vinden.

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Coëme.

De heer Coëme, Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven. — Mijnheer de Voorzitter, de IMO, de «International Maritime Organisation», behandelt scheepvaartvraagstukken betreffende de veiligheid van mensenlevens in het «Maritime Safety Committee» en deze van het milieu in het «Maritime Environment Protection Committee». België neemt actief deel aan de werkzaamheden van deze comités en past de besluiten ervan strikt toe.

De heer Swaelen treedt als voorzitter op

Inzake de oudere en minder veilige schepen overweegt men dit jaar voor het eerst af te stappen van de «grandfather's clause», die op alle conventies van toepassing was en bepaalde dat deze alleen voor de nieuwe schepen gold. Thans worden tijdschema's uitgewerkt voor het aanpassen of terugtrekken van de bestaande schepen, zowel van de ferries, ingevolge de SOLAS-convention, «Safety of Lives at Sea», als van de tankers, ingevolge de «Marpol Convention», die handelt over de «Maritime Pollution». België zal ook zijn «State Port Control», de inspectie van schepen die onze havens aandoen, intensificeren, het zal deelnemen aan het opstellen van doorgedreven inspectieprogramma's voor tankers en het zal zich verzekeren van de medewerking van de erkende classificatiemaatschappijen. De Belgische schepen en bemanningen stellen hier geen problemen, aangezien onze schepen aan de normen voldoen en onze zeelui hoogkwalificeerde werknemers zijn.

De veiligheidsexperten van de scheepvaart besteden ook meer en meer aandacht aan de operationele aspecten en aan het kwaliteitsbeheer van de rederijen. De bovenvermelde intensivering van de « State Port Control » onderzoekt de operationele aspecten en gaat na of de bemanning de gelegenheid heeft gehad zich met het schip vertrouwd te maken en of de leden ervan de nodige brevetten hebben behaald. Voor het kwaliteitsbeheer zullen de rederijen een veiligheidsofficier aanstellen die de schepen gedurende hun verblijf in hun thuishaven controleert en voorstellen tot verbetering formuleert.

Wij kunnen gelukkig vaststellen dat de Belgische rederijen zich bewust zijn van de veiligheidsproblemen. Een goed kwaliteitsbeheer vraagt financiële inspanningen, wat een weerslag heeft op de concurrentiële positie van de rederijen. Toch gaan sommige reders op vrijwillige basis over tot verbetering en krijgen ze van gerenommeerde classificatiemaatschappijen « Quality Assurance Diplomas » van het hoogste niveau.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Desutter.

De heer Desutter. — Mijnheer de Voorzitter, ik kan mij alleen maar verheugen over het antwoord van de minister. Het spreekt vanzelf dat mijn interpellatie niet in de eerste plaats bedoeld was voor de Belgische koopvaardij, want wij weten dat zij voldoet aan alle normen ter zake en dat onze zieluïn zeer gekwalificeerd zijn. Het was mijn bedoeling te vragen dat onze vertegenwoordiger op de internationale conferenties zou pleiten voor het volgen van het Belgische en het Noorse voorbeeld. Het baat immers niet dat ons land voldoet aan alle vereisten wanneer schepen van andere landen met minder bekwaam personeel varen of wanneer buitenlandse rederijen oude schepen inzetten die een gevaar kunnen betekenen voor onze kusten en havens. Dit moet worden voorkomen.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

INTERPELLATION DE M. D'HONDT AU MINISTRE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL SUR « LA SOUS-UTILISATION BUDGETAIRE DU FONDS POUR L'EMPLOI »

INTERPELLATIE VAN DE HEER D'HONDT TOT DE MINISTER VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID OVER « HET NIET-OPGEBRUIKEN VAN DE KREDIETEN VOOR HET TEWERKSTELLINGSFONDS »

M. le Président. — L'ordre du jour appelle l'interpellation de M. D'hondt au ministre de l'Emploi et du Travail sur « la sous-utilisation budgétaire du Fonds pour l'emploi ».

La parole est à l'interpellateur.

M. D'hondt. — Monsieur le Président, le gouvernement précédent, dont Mme le ministre assure et assume la continuité, puisqu'il s'agit en fait de la même coalition, avait décidé de se doter de moyens de lutte efficaces contre le chômage.

Parmi les moyens retenus, figurait l'instauration d'une cotisation de 0,18 p.c. de la masse salariale mise à charge des employeurs pour alimenter le Fonds pour l'emploi. Ce système, inséré dans la loi-programme du 5 janvier 1989, devait servir à la promotion d'initiatives pour l'emploi en faveur de ceux considérés, parmi les demandeurs d'emplois, comme étant des groupes à risques. Il s'agit en fait essentiellement des demandeurs d'emplois très peu qualifiés et, à cet égard, il me semble inutile de rappeler une fois de plus combien le risque de chômage et de durée de celui-ci est directement lié à l'absence de qualification ou de formation professionnelle.

Donc, depuis 1989, une nouvelle masse financière est — via les entreprises — affectée à la lutte contre le chômage des plus défavorisés. Un arrêté royal du 2 février 1989 a précisé ce qu'il fallait entendre exactement par « groupes à risque » visés dans la loi-programme, tandis qu'un second arrêté royal du 27 février 1989,

déjà maintes fois modifié depuis lors, a précisé les modalités de fonctionnement du système mis en place par ladite loi-programme.

Concrètement, les choses se déroulent de la manière suivante : des entreprises actives dans le domaine économique ou des ASBL d'insertion socio-professionnelle présentent un projet associant emploi et formation à une commission d'évaluation, composée de manière paritaire, et instituée auprès du ministère de l'Emploi et du Travail. Cette commission donne son avis sur la qualité et l'opportunité du projet qui lui est présenté. Si celui-ci est retenu, une convention d'insertion professionnelle est alors conclue entre l'entreprise ou l'ASBL et le ministre de l'Emploi. Cette convention permet à son initiateur de bénéficier de subsides en provenance du Fonds pour l'emploi alimenté par la cotisation de 0,18 p.c. dont question ci-dessus. Selon vos propres informations, cette cotisation aurait grossi le Fonds pour l'emploi d'environ 1,9 milliard.

Or, que constatons-nous dans la manière pratique dont les dossiers sont instruits et les subsides distribués ?

Il me revient, de source tout à fait indiscutable, que des difficultés surgissent en raison de certaines conditions imposées par le ministre aux initiateurs de projets lors de la conclusion de la convention d'insertion professionnelle. Un exemple relativement récent est, à cet égard, très significatif. Une grande entreprise belge à vocation internationale, véritable fleuron de notre économie, a introduit un projet d'embauche et de formation d'un certain nombre de travailleurs dans le cadre des articles 137 à 139 de la loi-programme qui nous occupe présentement. Présenté à la commission d'évaluation, le projet fut considéré comme intéressant et méritant d'être retenu et mené à son terme. Ce ne fut cependant pas le cas en raison de l'exigence du ministre de voir ces travailleurs, dont l'entreprise en question entendait assurer la formation complète, engagés par ladite entreprise dans le cadre d'un contrat d'emploi à durée indéterminée, alors que cette société ne pouvait proposer qu'une embauche à durée déterminée, deux ans en l'occurrence.

Dans un autre cas, où l'initiateur du projet entendait assurer la formation d'une soixantaine de personnes appartenant à des groupes à risque, le projet ne put être mené à son terme parce que l'initiateur ne pouvait pas garantir de manière formelle que ces personnes seraient engagées par des employeurs à durée indéterminée ainsi que l'exigeait le ministre. Il s'agissait pourtant d'un secteur qui connaît un certain développement.

Ces exemples montrent clairement où réside le problème. L'article 5 de l'arrêté royal du 27 février 1989 précise en effet que, dans le cadre d'une initiative pour l'emploi, le demandeur d'emploi est engagé dans les liens d'un contrat de travail à durée indéterminée. En posant semblable exigence au moment de la conclusion de la convention d'insertion professionnelle qui donnera droit aux subsides, le ministre ne fait donc, semble-t-il, qu'exiger le respect du prescrit réglementaire.

Mais, situation choquante, on constate parfois que cette exigence n'est pas maintenue avec la même sévérité dans tous les cas. En effet, si l'initiateur du projet est une ASBL d'insertion socio-professionnelle, il semble que le respect du prescrit réglementaire n'est pas expressément repris dans la convention elle-même, et ce pour motif que l'ASBL n'assure qu'une formation et ne garantit pas elle-même l'emploi ultérieur.

On aboutit ainsi à une application différenciée du système mis en place par la loi-programme de janvier 1989. La commission d'évaluation, qui n'a qu'une simple compétence d'avis, ne se prononce que sur la qualité du projet qui lui est soumis, et c'est le ministre de l'Emploi qui rédige ensuite la convention, sans que la commission ait eu à se prononcer sur les termes mêmes de celle-ci. De là, la différence de traitement entre les entreprises actives du monde économique et les ASBL.

Les conséquences sont évidentes : ou bien l'entreprise à l'origine du projet renonce finalement à celui-ci en raison de l'obligation qui lui est faite d'engager pour une durée indéterminée, ou bien — et c'est la solution qui fut finalement retenue par la grande entreprise que j'ai citée en exemple — le projet est malgré tout réalisé, mais en dehors du cadre prévu par la loi-programme, c'est-à-dire sans subside et aux frais de l'entreprise elle-même. Dans le cas pris en exemple, le coût fut de 6 à 7 millions.

Cette situation risque évidemment de décourager un certain nombre d'initiateurs du monde économique, ce qui réduirait grandement les effets recherchés en faveur de l'emploi des chômeurs les plus fragiles.

Dès lors, de deux choses l'une: ou bien le texte de l'arrêté royal du 27 février 1989 est modifié dans le sens d'une suppression du caractère indéterminé de la durée du contrat d'emploi, ou bien on applique la même souplesse dans le traitement de tous les projets présentés, quelle que soit la qualité de leurs initiateurs.

Le traitement discriminatoire actuel ne peut plus, en tout cas, être maintenu, et j'attends, dès lors, que le ministre fixe sa position à cet égard sans ambiguïté.

Par ailleurs, nous n'avons pas tous nos apaisements quant à l'utilisation réelle et rationnelle de l'important produit des cotisations au Fonds pour l'emploi: 0,18 p.c. sur base du salaire global des travailleurs pour 1989-1990, 0,25 p.c. du total de la masse salariale pour les années 1991 et 1992.

En août 1991, dans l'introduction au budget 1992, vous déclariez, madame le ministre, en ce qui concerne les conventions d'insertion professionnelle: «... Au 31 juillet 1991, 38 projets ont été introduits auprès de la commission d'évaluation qui a émis 19 avis positifs et 6 avis négatifs. A la même date, 11 conventions d'insertion professionnelle ont été (ou sont sur le point d'être) signées pour un montant total de 141 914 480 francs. Trois d'entre elles sont déjà en cours d'exécution pour un montant total de 16 040 200 francs».

Quant aux initiatives en faveur de l'emploi, vous ajoutiez: «... L'examen des dizaines de conventions déposées (tant de secteurs que d'entreprises) est en cours. Au 20 août 1991, 34 conventions sectorielles et 12 conventions d'entreprises ont été approuvées. A défaut de conventions ou en cas de non-réalisation, les employeurs sont tenus de verser au Fonds pour l'emploi une cotisation correspondant à l'effort exigé...»

Il y a quelques semaines, dans une note explicative de votre politique pour l'année 1992, concernant la révision du budget, vous affirmiez que le Fonds pour l'emploi était doté de 1,9 milliard provenant de la cotisation 0,18 p.c.-0,25 p.c. et que plusieurs projets en vue de l'utilisation de cet argent, pour un montant global de 1,1 milliard, étaient approuvés.

Trois questions se posent dès lors.

Premièrement, le 1,9 milliard annoncé — par vous-même madame le ministre, fin avril — est-il entièrement disponible? En d'autres termes, les recettes provenant des entreprises vous ont-elles été intégralement versées et figurent-elles sur un compte séparé de la Trésorerie de votre département?

Deuxièmement, sur le 1,1 milliard de projets approuvés, quel est le montant déjà engagé pour des projets en cours de réalisation?

Troisièmement, quelle part de ce fonds sera consacrée au plan d'accompagnement des chômeurs — auquel vous attachez une grande importance — établi avec le VDAB, le FOREM ou l'ORBEM avec des évaluations ponctuelles par l'ONEM pour constater le maintien du droit aux allocations de chômage?

Cette dernière proposition a-t-elle obtenu l'agrément de tous les partenaires sociaux, des Régions et des Communautés?

Ne constitue-t-elle pas une diversion des crédits destinés aux initiatives privées en faveur des groupes à risque pour lesquels le Fonds pour l'emploi a été créé et les cotisations perçues depuis quatre ans?

Je ne dois pas rappeler ici combien furent grandes les difficultés de faire aboutir les travaux de ce qu'avec beaucoup de témérité, votre prédécesseur avait appelé «Table ronde pour l'emploi»: mise en place hésitante en décembre 1989, lancement du programme 1+1=3 en mars 1990 mais conclusion de l'accord de coopération seulement le 5 juin 1991, soit 15 mois plus tard...

Ce n'est un secret pour personne que les représentants des huit ministres qui se partageaient les compétences en matière de résorption du noyau dur du chômage ont consacré beaucoup de temps et d'énergie à des évaluations, des échanges d'information et autres procédures très théoriques mais où les soucis d'efficacité et de rapidité d'intervention étaient rarement au rendez-vous.

Ce n'est, certes, pas sans raison que vous estimez indispensable une nouvelle évaluation de cet accord passé avec les Communautés et Régions en vue de la réinsertion des chômeurs de longue durée. Qu'y a-t-il de neuf à espérer à cet égard d'ici à la fin de l'année? Le Fonds Table ronde continuera-t-il à exister? Y a-t-il une volonté commune de le maintenir en vie? Les Communautés et les Régions ne revendiquent-elles pas davantage de prérogatives en vertu des compétences qui leur ont été confiées en matière d'emploi et de formation? N'y a-t-il pas aujourd'hui un véritable conflit de compétences à cet égard?

Une déclaration claire de votre part, madame le ministre, aurait le mérite de lever les doutes, de rassurer les sans-emploi qui aspirent à une meilleure formation. Ceux-ci n'ont que faire de l'imbroglie institutionnel dont ils sont les innocentes victimes mais où les acteurs politiques tirent les ficelles avec un machiavélisme qui, lui, n'est certes pas innocent.

M. le Président. — La parole est à Mme Smet, ministre.

Mme Smet, ministre de l'Emploi et du Travail, chargé de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes. — Monsieur le Président, pour les années 1989 et 1990 un effort de 0,18 p.c. et pour les années 1991 et 1992 un effort de 0,25 p.c. calculé sur base de la rémunération brute des travailleurs ont été réclamés à tout le secteur privé en faveur des groupes à risque. Soit les employeurs concernés devaient cotiser auprès du Fonds pour l'emploi, soit les entreprises ou secteurs devaient conclure une convention collective de travail prévoyant de réaliser des efforts équivalents.

Cet effort était prévu dans les accords interprofessionnels 1989-1990 et 1991-1992 qui contenaient un chapitre important relatif à l'insertion des groupes à risque. Les principes de ces accords ont été développés et traduits par l'autorité nationale dans un cadre légal, en étroite collaboration avec les partenaires sociaux et toujours en respectant les avis émis par le Conseil national du travail.

Cette étroite collaboration avec les partenaires sociaux, qui sont à l'origine de l'effort, est un élément indispensable pour comprendre certains mécanismes du système.

Le Fonds pour l'emploi est donc alimenté par les cotisations des employeurs qui ne tombent pas sous l'application d'une convention collective au niveau sectoriel ou au niveau de l'entreprise. Il faut savoir que, pour les deux dernières années, 95 p.c. des entreprises sont visées par une convention collective et que l'alimentation du fonds est pratiquement réduite à néant. Au total, vous l'avez souligné, 1,9 milliard a été versé au Fonds pour l'emploi. Tout le reste est donc versé dans les fonds des secteurs.

A propos de l'utilisation, je ne parlerai pas d'une sous-utilisation, au contraire. En effet, il y a déjà des projets approuvés ou en voie d'exécution pour un montant de 1,3 milliard. Les projets sur lesquels la commission a émis un avis divisé ou dont la discussion n'est pas terminée portent encore sur 200 millions. Tenant compte de la décision du gouvernement de limiter pour 1992 le montant engageable du fonds à 1,5 milliard, la marge de manœuvre pour 1992 est pratiquement nulle.

De nombreux projets ont été introduits — 125 jusqu'à présent —, venant aussi bien de secteurs, d'entreprises ou d'organisations, en collaboration avec des employeurs ou des secteurs. Le fait que la majorité des projets émane des secteurs ou des organisations est lié à un des principes de base du fonds. En effet, le fonds est accessible, d'une part, aux entreprises et aux secteurs n'ayant pas conclu de convention collective de travail — CCT — et, d'autre part, à ceux qui veulent réaliser des efforts supplémentaires allant au-delà d'une CCT.

Comme la majorité des entreprises tombent sous le champ d'application d'une CCT — surtout à partir de 1991 —, celles-ci ont eu l'obligation de s'adresser prioritairement à leurs fonds sectoriels. Il faut vérifier l'utilisation des moyens sectoriels issus des CCT car il n'est pas correct que le fonds donne des subventions à des entreprises qui dépendent d'un fonds sectoriel qui dispose encore de dizaines ou même de centaines de millions de francs.

Les avis suivants sont ou bien prévus dans la réglementation ou bien sollicités à la demande des partenaires sociaux, représentés dans la commission d'évaluation.

Premièrement, l'avis de la commission d'évaluation, qui est constituée des partenaires sociaux et des représentants des Régions et des Communautés, est prévu dans la réglementation et est même renforcé pour le système 0,25 p.c. suivant l'avis du Conseil national du travail. Dans ce cas, le ministre de l'Emploi est lié par l'avis de la commission. Pour la grande majorité des projets 0,18 p.c., le ministre de l'Emploi et du Travail a respecté l'avis de cette commission.

Deuxièmement, l'avis de la commission paritaire est requis selon la réglementation dans le cas où plusieurs entreprises du même secteur introduisent un projet. Dans la majorité des cas, l'avis est également sollicité pour un projet introduit par une entreprise, soit pour vérifier le caractère supplémentaire par rapport à la CCT sectorielle, soit à la demande des membres de la commission d'évaluation.

Troisièmement, l'avis de la commission subrégionale pour l'emploi et la formation. La commission subrégionale est informée de chaque projet introduit auprès du fonds. Elle n'est pas obligée de formuler un avis, mais dans le cas où elle souhaite le faire, la commission d'évaluation possède une information supplémentaire. L'avis en question est un des moyens utilisés afin d'éviter les divergences entre le Fonds pour l'emploi et les Communautés et Régions.

L'émission des avis nécessitant un certains temps, les dates d'introduction et d'approbation d'un dossier sont évidemment espacées. Les chiffres témoignent néanmoins de la viabilité du système. Les avis fournissent, en outre, des renseignements indispensables pour juger les projets.

Tous les projets introduits sont traités de la même façon, quelle que soit leur origine: entreprise, secteur ou association.

L'avis d'une commission paritaire n'est pas toujours sollicité au sujet de certains projets d'ASBL, notamment lorsque l'auteur a établi un lien de collaboration avec plusieurs entreprises relevant de différentes commissions paritaires.

Néanmoins, les exigences sont très sévères à l'égard des ASBL. Les dossiers ne sont pas délibérés s'ils ne sont pas accompagnés d'attestations émanant d'entreprises qui s'engagent à embaucher des personnes issues de l'action d'insertion de l'ASBL.

Il existe donc deux types d'actions subventionnées. Celui auquel vous avez fait allusion permet principalement l'engagement de travailleurs auxquels l'entreprise assurera peut-être une formation supplémentaire. A l'égard d'un tel contrat, je suis liée par l'arrêté royal existant et suis contrainte d'exiger une embauche pour une durée indéterminée.

Pour illustrer le cas des ASBL de formation, je citerai l'exemple des entrepreneurs du Brabant. Ils se sont organisés sous forme d'ASBL dans le but de former des jeunes destinés à travailler dans le secteur du bâtiment. Dans ce cas, l'arrêté royal m'impose le respect d'une seule exigence: le jeune ainsi formé doit posséder une attestation émanant d'un employeur qui l'engagera à l'issue de la formation. L'arrêté royal prévoit donc deux cas différents.

J'en viens à vos questions précises. La somme de 1,9 milliard est prévue, non pas au budget du département de l'Emploi et du Travail, mais au poste de la Trésorerie générale.

Le plan d'accompagnement des chômeurs doit encore être discuté entre la RVA — ONEM —, le VDAB — FOREM et ORBEM —, les instances régionales et le gouvernement national. Il est, dès lors, prématûr d'indiquer la provenance et le mode de paiement des fonds. En d'autres termes, vous devrez attendre la prise de décision.

Un montant de 154,5 millions est prévu au budget de cette année pour le Fonds Table ronde. Cela signifie que, pour cette année, vous pouvez donc être rassuré au sujet de ce fonds. Le budget de l'an prochain devant encore être élaboré, il m'est impossible de vous informer plus amplement. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à M. D'hondt.

M. D'hondt. — Monsieur le Président, je remercie tout d'abord Mme le ministre des précisions qu'elle vient d'apporter et des éléments nouveaux qu'elle nous a fournis. Je ne suis cependant pas complètement satisfait de sa réponse.

Le chiffre d'1,3 milliard, que j'ai cité et qu'elle a confirmé, concerne, selon Mme le ministre, des projets approuvés ou en voie d'exécution. Je voudrais obtenir une ventilation de ce montant car, selon les informations dont je dispose, il existe une très nette différence entre ce qui est approuvé et ce qui est en voie d'exécution dans la mesure où, comme je l'ai dit, certaines entreprises renoncent à cette formation en raison des conditions draconien-nes figurant dans la convention.

Quant à la différence de régime entre les entreprises ou les secteurs, d'une part, et les ASBL, d'autre part, je constate qu'il existe une différence sensible entre l'engagement d'une entreprise à accepter le travailleur à la fin de sa formation pour une durée indéterminée et la promesse d'engagement — même si on peut le supposer, Mme le ministre n'a pas précisé s'il s'agissait d'une promesse d'engagement également à durée indéterminée — signée par une entreprise et qui figure au dossier introduit par une ASBL.

Quelle est la sanction prévue pour une entreprise qui aurait signé cet engagement et qui, pour des raisons économiques, n'aurait plus, plusieurs mois, voire un ou deux ans plus tard, la possibilité de respecter cet engagement? Je reste persuadé que les entreprises qui s'engagent à organiser une formation ne sont pas mises sur le même pied que les ASBL qui accomplissent cette tâche pour le compte d'autres entreprises. Cette différence est anormale. Toutefois, les deux systèmes bénéficient d'un droit de tirage identique et d'avantages similaires, sur base de la même législation. Cette situation est malsaine. C'est pourquoi ce système devrait être revu de manière à ne pas défavoriser les entreprises par rapport aux ASBL qui travaillent pour le compte d'autres entreprises.

En ce qui concerne la table ronde de l'emploi, Mme le ministre a apporté peu d'éléments nouveaux, si ce n'est la confirmation de l'inscription budgétaire. Vu que nous traversons une période de progression — aussi grave que dangereuse — du chômage, il y a lieu de faire respecter les compétences. Je m'étonne que les Communautés, en ce qui concerne la formation, et les Régions, pour ce qui est de l'emploi, ne bénéficient pas de plus d'autonomie pour la suite à donner aux projets introduits.

M. le Président. — La parole est à Mme Smet, ministre.

Mme Smet, ministre de l'Emploi et du Travail, chargé de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes. — Monsieur le Président, en ce qui concerne la première question, je ne connais pas par cœur les montants relatifs aux projets approuvés et en voie d'exécution. Je les communiquerai par écrit à l'honorable membre.

Quant à l'engagement pour une durée indéterminée, je considère cette demande comme normale. En effet, il s'agit d'un montant de 30 000 francs par mois pendant un an et l'entreprise pourrait être tentée de licencier la personne concernée à la fin de cette période.

Pour ce qui est des ASBL, un montant d'un maximum de 406 000 francs — souvent les chiffres sont inférieurs — est versé à l'ASBL. Ce montant est octroyé au maximum pour une période d'un an. Ensuite, c'est l'employeur qui en bénéficie, après avoir donné l'assurance au travailleur — par le biais d'une attestation — qu'il serait engagé pour une période indéterminée.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

INTERPELLATIE VAN MEVROUW HARNIE TOT DE MINISTER VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID OVER «DE AANVRAAG VAN FORD GENK OM VROUWEN NACHTARBEID TE LATEN VERRICHTEN»

INTERPELLATION DE MME HARNIE AU MINISTRE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL SUR «LA DEMANDE FAITE PAR FORD GENK RELATIVEMENT AU TRAVAIL NOCTURNÉ DES FEMMES»

De Voorzitter. — Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Harnie tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid over «de aanvraag van Ford Genk om vrouwen nachtarbeid te laten verrichten».

Het woord is aan de interpellant.

Mevrouw Harnie. — Mijnheer de Voorzitter, de aanvraag van Ford Genk voor nachtarbeid van vrouwen kunnen we niet los zien van de opzegging van de Internationale Conventie nummer 89 en de herziening van de Belgische wetgeving. In mijn interpellatie zal ik dan ook ingaan op deze belangrijke elementen met de aanvraag van Ford Genk als centraal gegeven.

In antwoord op mijn interpellatie van 26 maart laatstleden verklarde de minister dat de opzegging van de Internationale Conventie nummer 89 het voordeel had dat men, voor het eerst sinds jaren, de kans zou krijgen om over deze materie te debatteren. De minister zou — en ik veronderstel dat zij dit nog steeds van plan is — een wetsontwerp indienen, waardoor het Parlement een democratische discussie kan voeren over de problematiek van nachtarbeid voor mannen en vrouwen. Na een onderzoek, waaraan nu wordt gewerkt, en na verder sociaal overleg, zal het Parlement inderdaad over een wetsontwerp kunnen debatteren en het zelfs kunnen amenderen, maar de politieke wettigheid brengen mee dat wij niet veel meer kunnen wijzigen dan een komma en een punt. Zodra de regering op basis van sociaal overleg een akkoord bereikt, zal de partijtucht ervoor zorgen dat de parlementleden van de regeringspartijen voor stemmachine spelen. Ik hoop dat ik mij vergis, maar in elk geval kunnen wij deze parlementaire schijnoperatie niet beschouwen als een democratisch parlementair debat.

Anders zou het zijn geweest indien de minister aan het Parlement de mogelijkheid had gegeven om over de essentie van het probleem te debatteren, namelijk over het al dan niet opzeggen van de Internationale Conventie nummer 89 en over de vraag of de Europese Commissie met haar standpunt juridisch gezien gelijk of ongelijk heeft. Het is zeer waarschijnlijk dat België na een parlementair debat de internationale conventie niet zou hebben opgezegd, al was het maar omdat een zeer belangrijke groep van sociaal- en christen-democraten hun gezinsvriendelijk en sociaal gelaat niet willen verliezen. Na een voorafgaand debat was het ook mogelijk geweest dat het Parlement zelf een voorstel tot wetswijziging had geformuleerd. Dit was nog altijd beter geweest dan, zoals nu, te functioneren onder de chantage met verlies aan werkstelling of sluiting. Dit laatste was inderdaad het geval bij Ford Genk.

Mevrouw de minister, vanuit uw visie dat de Belgische wetgeving moet worden gewijzigd, hebt u zeer tactisch en deskundig gehandeld. U hebt het gezicht gered, niet alleen van de gezinsvriendelijke en sociale partijen, maar ook van bepaalde delen van de vakbonden die principieel gekant waren tegen de opzegging, maar tegelijkertijd voorstander waren van onderhandelingen. U hebt uw doel bereikt, of misschien ook niet. Voor zover ik inzicht heb in uw politiek handelen op dit gebied, kan ik uw visie niet begrijpen. U die toch wil zorgen en hebt gezorgd voor de emancipatie van vrouwen, u die opkomt voor gelijkbehandeling van mannen en vrouwen, precies u zet de deur open voor nachtarbeid van vrouwen in de industrie.

Heel wat vrouwen uit de arbeidswereld menen dat de minister wel voor een bepaalde groep vrouwen opkomt, namelijk voor de vrouwen die carrière kunnen maken. Volgens hen kan dat, maar al de andere vrouwen mogen daarvan niet de slachtoffers worden.

Mevrouw de minister, ik ben van mening dat u, op basis van uw invloed en uw deskundigheid, in Vlaanderen en in België een heel ander debat rond de nachtarbeid had kunnen voeren, maar dat had uitdaraat heel wat langer geduurd.

Terecht stelde ik dan ook in mijn vorige interpellatie dat de opzegging van de conventie de deur zou openen voor nachtarbeid van vrouwen in de industrie.

De woorden van de minister waren nog niet koud of Ford Genk deed daarvoor al een aanvraag. Vandaag zijn de onderhandelingen al zeer ver gevorderd.

Intussen wordt er de laatste weken en maanden aan vakbonds-militantengroepen verkondigt dat de Europese Commissie sanctioneerend zou optreden indien België zijn wetgeving niet zou aanpassen. Niets is minder waar, maar zo wordt de minister op haar beurt veilig gesteld.

De werelden van het Europees vakverbond en het Europees Parlement zijn voor militanten een groot labyrinth. Op basis van halve informatie en onwetendheid worden zij klein gehouden en klem gezet.

Het standpunt van de Europese Commissie ten aanzien van België wordt hoe langer hoe meer betwist, zij het dan in gesloten kringen. Een adviseur van het Europees Parlement stelde, zij het in bedekte termen, dat de Commissie ongelijk had ten aanzien van België. De Internationale Arbeidsconferentie van Genève vroeg België de opzegging te motiveren.

Wat Ford Genk betreft, hebben de arbeiders niet te vrezen voor sluitingen of afdankingen, integendeel men werft aan. Genk krijgt de nieuwe wereldwagen en er werd voorzien in 26 miljard investeringen. Wat positief is voor de Belgische arbeiders valt echter zwaar voor de Britse. Meer dan 2 000 jobs dienen te verdwijnen in de Britse vestiging. Zoals men in de volksmond zegt: «De ene zijn dood is de andere zijn brood.» Wanneer de boterham klein wordt, gaan men ofwel het gevecht aan voor het grootste stuk, ofwel gaan men samen opkomen voor een grotere boterham.

Het gevaar voor de arbeiders van Ford Genk zit in het feit dat men de investeringen tot het uiterste wil doen renderen. Dit houdt in — ik heb dit vroeger ook reeds gezegd aan minister Van den Brande — meer flexibiliteit en ook nachtarbeid in de stikafdeling voor de autobekleding, nachtarbeid voor vrouwen dus.

De directeur van de personeelsdienst stelde onder andere dat de overeenkomsten, de CAO's, nu reeds en ook in de toekomst uitsonderlijke voordeelen kennen indien ze gepaard gaan met een betere benutting van de installaties. In bepaalde afdelingen, zoals de stikafdeling, is, om capaciteitsredenen, nachtarbeid nodig.

Nachtarbeid heeft hier niets te maken met het principe van gelijke behandeling van vrouwen en mannen. Het gaat enkel om economische wettigheid van concurrentie en winst. Een bepaalde groep vrouwen die zeer zwak staat, wordt nog eens extra gebruikt als reserve.

De vakbonden staan voor een dilemma. Enerzijds kent Limburg een heel grote werkloosheid, vooral wat de vrouwen betrreft. In januari waren er ongeveer 25 pct. werkloze vrouwen. Anderzijds is er het aanbod van Ford voor 1 500 jobs. Ongeveer 750 vrouwen stelden zich, zogezegd vrijwillig, kandidaat voor nachtarbeid. Tussen werknemers en werkgevers is, met betrekking tot de sociale begeleidende maatregelen, een akkoord mogelijk.

Mevrouw de minister, de bal ligt inderdaad in hun kamp.

De beleidsmensen van de ACV-beroepscentrale, de syndicale afgevaardigden van ACV-Ford en hun militantenkern hebben de situatie onderzocht en komen onder andere tot volgende besluiten.

De Internationale Conventie nummer 89 inzake nachtarbeid is door de Belgische overheid opgezegd.

Zij zien wat er gebeurt in de ons omringende landen.

Het Ford-dossier is een individueel dossier en maakt geen opening naar andere bedrijven.

Er zijn geïnteresseerde vrouwen.

Vrouwen moeten dezelfde kansen krijgen als mannen.

Hun doorgroeimogelijkheden en promotiekansen mogen niet worden beknot. Ik weet echter niet welke promotiekansen er in de stikafdeling zijn.

De vakbonden vragen zich af of zij nog publieke verklaringen moeten afleggen en of zij de werkelijkheid moeten ontluchten, dan wel of zij de verantwoordelijkheid op zich moeten nemen en moeten poging een oplossing te vinden. In een tienvuntenprogramma formuleren zij hun eisen. Daarin verklaren zij dat zij geen vragende partij zijn, maar wel willen discussiëren. Een definitieve uitspraak is er nog niet, maar de kans is groot dat een vleugel van een vakbond akkoord zal gaan.

Het ABVV blijft voorlopig tegen en beroeft zich hiervoor op zijn congres van 1988. Toch vrees ik dat ook deze vakbond zwaar onder druk zal komen en dat de vakbonden, gezien hun interprofessioneel karakter en hun informatie, die zij vrijlaten, binnenkort positief zullen reageren.

Daarom wil ik u enkele vragen stellen, mevrouw de minister.

Hoe beschouwt u de aanvraag van Ford Genk en het mogelijk positief advies van de sociale partners in de Belgische wetgeving inzake nachtarbeid? Welk standpunt zal u ter zake innemen? (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Van Cleuvenbergen.

Mevrouw Van Cleuvenbergen. — Mijnheer de Voorzitter, wanneer het in dit halfrond over nachtarbeid gaat, voel ik me betrokken partij. De nadelen van nachtarbeid zijn mij maar al te goed bekend. Nachtarbeid is onaangenaam, veroorzaakt sociale problemen en is — zeker op langere termijn — ongezond. Dit geldt zowel voor mannen als voor vrouwen in alle sectoren.

Wanneer het over Ford Genk gaat, voel ik me als Limburgse aangesproken. Ford Werke te Genk is de grootste werkgever van Limburg. Er werken 13 000 personen. Met het oog op de start van een nieuw model van personenwagen in 1993, is men begonnen met een campagne voor de aanwerving van ongeveer 1 500 nieuwe medewerkers. Ondanks het feit dat de automobiel-industrie in Europa — en in heel de wereld — onder zware druk staat, kan Ford Genk zijn tewerkstelling behouden en zelfs uitbreiden door de bestaande capaciteit beter te benutten.

Flexibiliteit is hier het toverwoord. Flexibiliteit kan betekenen: zaterdagwerk, rustpauzes aflassen, geregeld overuren, nachtwerk.

Alle normen van flexibiliteit hebben voor- en nadelen, en de ene lijkt al beter haalbaar dan de andere. De bedreiging voor Ford Genk vanuit andere landen is trouwens reëel. In Sittard, 20 km van Genk, zou men bereid zijn een nachtploeg in te zetten om het stikwerk over te nemen. Zullen dan geen Belgische vrouwen en mannen de grens overwippen om dit te doen? In Ford-Hongarije denkt men binnenkort dit werk ook aan te kunnen terwijl Limburg kampt met enorme werkloosheidscijfers.

Want wat de werkloosheidsgraad in Vlaanderen betreft, staat Limburg op de eerste plaats: 15,02 pct. van de beroepsbevolking was er werkloos eind mei, terwijl het gemiddelde voor het Vlaamse Gewest 10,49 pct. bedraagt.

De vrouwen in Limburg scoren nog hoger: 24,85 pct. was werkloos eind mei, terwijl het gemiddelde voor het Vlaamse Gewest 15,78 pct. bedraagt.

Kan je dan zo maar zeggen dat nachtarbeid niet kan, terwijl er zoveel werklozen zijn en terwijl er in zoveel verzorgingsinstellingen ook 's nachts gewerkt wordt?

De resultaten van het overleg binnen Ford Genk moeten worden afgewacht. Dit overleg gebeurt tussen de rechtstreeks betrokken partijen. Indien uit dit overleg een aanvraag voor nachtarbeid resulteert, kan de procedure bij het nationaal paritair comité starten. Afspraken worden best aan de strengst mogelijke omkaderingsnormen getoetst: de Conventie 171 over nachtarbeid, de ontwerprichtlijn van de EG-Commissie over organisatie van de arbeidstijd. Vrijwilligheid, uitstapmogelijkheid, medische begeleiding, voorzieningen bij zwangerschap, vervoer en financiële regeling moeten duidelijk worden omschreven. Bij een positief antwoord van alle partijen is een ernstige evaluatie door alle betrokken werknemers, ook door degenen die er uitgestapt zullen zijn, door vakbonden en directie, door toezichthouderende commissies een must.

Als er nu al ongeveer 3 000 geïnteresseerden zijn voor 250 effectieve jobs, dan zegt dit genoeg over de nood in de streek. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Ulburghs.

De heer Ulburghs. — Mijnheer de Voorzitter, nachtarbeid is een heel belangrijk sociaal probleem. Wij moeten niet toegeven aan de chantage van Ford. Iedereen weet immers dat de vestiging van deze multinational in Genk zeer winstgevend is. Dit heeft onder meer te maken met de Limburgers, die bekend zijn als harde werkers, en met de sociale vrede die er heerst en die bevorderend is voor de produktie. De directie maakt hiervan gebruik om eisen te stellen en chantage te plegen.

De vrouwen zijn de meest kwetsbare groep, zoals ook de vorige sprekers zegden. Zij hebben vooral te maken met werkloosheid. 25 pct. werkloze vrouwen in Limburg is een enorm hoog percentage. Ondanks alle toekomstcontracten en beloften voor Limburg, blijft de werkloosheid er zeer groot. De vrouwen die in

Ford Genk werken, komen ook vaak uit de meest kansarme bevolkingsgroepen in Limburg. Dat maakt ze nog kwetsbaarder, zodat ze weinig weerstand kunnen bieden aan de chantage van Ford Genk.

De vakbonden moeten zich dus organiseren, ook op Europees vlak. Zij moeten politieke eisen stellen, die door de Europese Commissie moeten worden aanvaard en door de lidstaten moeten worden bekrachtigd. Anders zullen wij op dit vlak geen resultaten boeken. Ford Genk zal dan immers dreigen sommige productie-eenheden te verhuizen naar lage-loonlanden, waar de flexibiliteit beter wordt aanvaard.

Mijnheer de Voorzitter, ik sluit mij bijgevolg aan bij het betoog van de vorige sprekers en vooral bij dit van mevrouw Cécile Harnie. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Smet.

Mevrouw Smet, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen. — Mijnheer de Voorzitter, in verband met het opzeggen van de Conventie nummer 89 wil ik nog eens bevestigen al wat ik tijdens vroegere interpellaties heb gezegd. Mijn antwoorden werden in volle eerlijkheid gegeven. Ik kan u verzekeren dat het opzeggen van de conventie niet alleen voor België een probleem was, maar ook voor verschillende andere Europese landen. Binnen de EG is er momenteel niemand meer gebonden door de conventie. De discussie is voor mij bijgevolg afgesloten.

In verband met de vraag welke houding de Belgische regering zal aannemen omtrent een verzoek van Ford Genk om nachtarbeid voor vrouwen toe te laten, wil ik de senatoren die het woord hebben gevoerd, mevrouw Harnie, mevrouw Van Cleuvenbergen en de heer Ulburghs, even herinneren aan de wetgeving ter zake.

De Belgische wetgeving verbiedt in beginsel nachtarbeid zowel voor mannelijke als voor vrouwelijke werknemers. Er kan van het verbod worden afgeweken, maar de aangewende rechtstechniek om af te wijken verschilt voor mannen en voor vrouwen. In verband met de mannelijke werknemers worden automatische afwijkingen toegestaan. Zij zijn eensdeels het gevolg van uitsluitingen uit het toepassingsgebied van het beginsel waarbij het verboden is om nachtarbeid te verrichten en zij vloeien anderdeels voort uit afwijkingen waarin door de arbeidswet zelf is voorzien. Voor mannen moet dus geen speciaal koninklijk besluit worden getroffen.

Voor vrouwelijke werknemers kunnen afwijkingen enkel worden verleend bij koninklijk besluit, zonodig onder bepaalde voorwaarden, voor bepaalde bedrijfstakken, ondernemingen of beroepen, voor het uitvoeren van bepaalde werken of voor bepaalde categorieën van werknemsters en na advies van het bevoegd paritair comité. De thans van kracht zijnde afwijkingen zijn opgenomen in het koninklijk besluit van 24 december 1968 betreffende de vrouwenarbeid. Daarnaast werden enkele afzonderlijke koninklijke besluiten genomen zoals bijvoorbeeld voor General Motors. Dit is de wetgevende techniek die wordt gebruikt.

Wat specifiek de nachtarbeid voor vrouwen bij Ford Genk betreft, is er nog steeds geen officiële aanvraag tot afwijking op het verbod voor nachtarbeid ingediend bij het bevoegd gewestelijk paritair comité, Metaalbouw Limburg, dat advies moet uitbrengen. De directie van Ford Genk heeft enkel de vakorganisaties binnen de onderneming de vraag voorgelegd om nachtarbeid voor vrouwen toe te laten. Ik heb daarover geen verslag gekregen en weet dus ook maar wat ik daarover, zoals iedereen, in de pers kan lezen. Rekening houdende met artikel 47 van de arbeidswet waarin bepaald is dat het advies van het bevoegd paritair comité vereist is, acht ik het derhalve voorbarig om een standpunt in dit dossier in te nemen zolang ik geen officieel advies heb gekregen en er geen vraag tot toelating werd ingediend.

Ik wil er wel op wijzen dat heel de problematiek van de nachtarbeid binnen Ford Genk reeds lang werd gesteld vóór het opzeggen van de Conventie nummer 89. Ook mij was dit probleem reeds lang bekend. Er is dus geen verband tussen het ene en het andere. Ik meen dat iedereen dat in Limburg weet.

In verband met de vooruitgang van de werkzaamheden met betrekking tot het wetsontwerp nachtarbeid werd er een advies

gevraagd aan de Nationale Arbeidsraad over al de punten waarover mevrouw Van Cleuvenbergen heeft gesproken, namelijk de volledige sociale omkadering die zou moeten gebaseerd zijn op de Conventie nummer 171. De Nationale Arbeidsraad doet er al maanden over om dit advies te formuleren. Ik kan niet voort zonder dat advies, waar ik al verschillende keren op heb aangedrongen. Men heeft mij nu beloofd dat het vóór het reces klaar zal zijn. Als dit het geval is dan zal ik het ontwerp na het reces bij het Parlement kunnen indienen.

Ook aan alle paritaire comités werd gevraagd de problematiek in hun sector te bestuderen en mij daarover rapport uit te brengen. Sommige rapporten zijn al binnengekomen, andere niet. Intussen is de administratie al begonnen met de opmaak van het wetsontwerp, maar het is evident dat daarvoor de adviezen nodig zijn van de paritaire comités evenals een gunstig advies van de Nationale Arbeidsraad over de Conventie nummer 171. Om op een valable manier een wetsontwerp te maken, heb ik dus elementen nodig. Aangezien ons land een sociale overlegeconomie heeft, lijkt het mij nogal evident dat een wetsontwerp over dit probleem voorgelegd wordt aan de Nationale Arbeidsraad, dat er een advies komt van de sociale partners en dus ook van de vakbonden.

Mevrouw Harnie, ik wil u dit toch eens duidelijk maken. U komt hier vaak het standpunt van de vakbonden verdedigen, wel zullen in de Nationale Arbeidsraad de kans hebben hun advies te geven.

Zodra het advies van de Nationale Arbeidsraad klaar is, zullen wij het ontwerp dus bij het Parlement indienen samen met dat advies, zodat de parlementsleden met kennis van zaken beide stukken met elkaar kunnen vergelijken en daarover een grondige discussie kunnen aangaan. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Harnie.

Mevrouw Harnie. — Mijnheer de Voorzitter, ik treed niet op namens de vakbonden. Zelfs als gewezen syndicaliste ben ik kritisch genoeg om mij niet zo maar aan te sluiten bij een standpunt van de vakbond waar ik niet mee akkoord ga. Alleen als ik het eens ben met een standpunt van de vakbond, zal ik het verdedigen. Ik meen wel met mijn twee interpellaties duidelijk te hebben gemaakt welke groepen ik in het economisch leven wil verdedigen. Zo ben ik opgekomen voor de rechten van de vrouw in het economisch leven, maar zeker niet namens de vakbonden. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

INTERPELLATIE VAN DE HEER VALKENIERS TOT DE EERSTE MINISTER EN TOT DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN OVER «HET REGERINGSMEERJARENPLAN VOOR HET ZIEKENHUISPERSONEEL, INZONDERHEID DE VOORWAARDEN VOOR DE TENLASTENEMING VAN DE LOONAANPASSINGEN OP 1 JUNI 1992 VAN HET NIET-VERPLEEGDAGPRIJS PERSONEEL»

INTERPELLATION DE M. VALKENIERS AU PREMIER MINISTRE ET AU MINISTRE DES AFFAIRES SOCIALES SUR «LE PLAN PLURIANNUEL DU GOUVERNEMENT RELATIF AU PERSONNEL HOSPITALIER, ET PARTICULIÈREMENT LES CONDITIONS DE PRISE EN CHARGE DES ADAPTATIONS SALARIALES AU 1er JUIN 1992 POUR LE PERSONNEL DONT LA REMUNERATION NEST PAS A CHARGE DU PRIX DE LA JOURNÉE D'ENTRETIEN»

De Voorzitter. — Aan de orde is de interpellatie van de heer Valkeniers tot de Eerste minister en tot de minister van Sociale Zaken over «het regeringsmeerjarenplan voor het ziekenhuispersonnel, inzonderheid de voorwaarden voor de tenlasteneming van de loonaanpassingen op 1 juni 1992 van het niet-verpleegdagprijs personeel».

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session extraordinaire 1991-1992
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Buitengewone zitting 1991-1992

Het woord is aan de interpellant.

De heer Valkeniers. — Mijnheer de Voorzitter, het spijt mij dat de Eerste minister hier niet aanwezig is, want dan zou hij de kans gehad hebben zijn vroegere beleidsopties te verdedigen en misschien moeten toegeven dat hij zich in het verleden af en toe zwaar heeft vergist. Hij is er niet. Wij leggen ons daarbij neer en ik zal dus eens te meer verplicht zijn de degens te kruisen met de huidige minister van Sociale Zaken, de heer Moureaux.

Bij de bespreking van de ziekenhuiswet en het statuut van de ziekenhuisarts werd ons destijds een ideaal overlegmodel voorgehouden. Ik heb toen niet gearrerd te zeggen dat in dat ontwerp de conflictstof werd ingebouwd en dat het niet tot een overlegmodel, maar tot een oorlogsmodel zou leiden.

Mijnheer de minister, vandaag zult u met mij moeten toegeven dat het zover is. Ongeveer in alle vrije ziekenhuizen van het land heeft er een kleine oorlog gewoed en die is op sommige plaatsen nog bezig.

Naar aanleiding van mijn recente interpellatie over de verhoudingen tussen de ziekenhuisdirecties en de ziekenhuisartsen heeft de minister tot vijfmaal toe verwezen naar het noodzakelijk akkoord, zoals bepaald in de wet, tussen de raad van bestuur en de medische raad.

Uit de huidige situatie blijkt dat de wet te vaag en onduidelijk is en dat er nog vele vragen onopgelost zijn. Door het recente meerjarenplan dat de regering voor het personeel heeft uitgewerkt en inzonderheid door de elf voorwaarden voor de tenlasteneming van de loonaanpassing op 1 juli 1992 voor het niet-verpleegdagprijs personeel werd dus de sfeer zo vertroebeld dat elke constructieve dialoog bijna onmogelijk is geworden.

Hoe kan men immers aan de ziekenhuizen vragen om binnen de drie jaar zelf de centrale inning te doen wat tegen de wettelijke beschikkingen indruist, die immers toelaten dat die centrale inning door de geneesheren zelf wordt gedaan, eventueel met de hulp van een extern organisme, op voorwaarde dat de ziekenhuisdirecties de cijfers kunnen inzien. Voor de vergoeding van de meerlast van het personeel dat voor de ambulante activiteiten werkt, legt men zelfs een aantal voorwaarden op, die zonder twijfel tot de nationalisatie van de ziekenhuisartsen leiden, van hen ambtenaren maken die hen hun statuut van zelfstandigen met een vrij beroep afnemen.

Mijnheer de minister, u hebt reeds vroeger kunnen zien dat ik mij af en toe op de bijbel steun. In deze materie is mijn bijbel niets minder dan de Caritas-telex en ik beperk mij hierbij niet tot de geschiedenis, maar citeer uit telex 125 van juni 1992: «Inmiddels blijkt dat de regering aan het nakomen van haar belofte...» — bedoeld wordt hier de belofte inzake verhoging van de subsidiëring van de ligdagprijzen — «...voorwaarden koppelt die voor de ziekenhuizen onuitvoerbaar zijn. De vervulling van deze voorwaarden veronderstelt immers een wijziging van de ziekenhuiswet en het akkoord van de geneesheren. Geen van beide kan zeker tijdig worden gerealiseerd. De staking van de ziekenhuisartsen van 15 juni was precies gericht tegen een reeks bepalingen van de programmawet, onder meer tegen deze inzake de afhouding op de erelonen van de ziekenhuisartsen voor de financiering van de voordelen voor het niet-verpleegdagprijs personeel, die in het meerjarenplan worden beloofd.

Mijnheer de minister, ik wil hier in het openbaar herhalen wat ik u reeds persoonlijk heb gezegd, namelijk dat de man die al dit onheil veroorzaakt, uw kabinetsmedewerker, de heer Beeckmans is. Hij stelde elf voorwaarden op voor de tenlasteneming op 1 juli 1992 van de loonaanpassingen van het niet-verpleegdagprijs personeel. De negende voorwaarde is de voltijdse tewerkstelling van de geneesheren werkzaam in de polikliniek, die tiende de centrale poolvorming van de geneesheren en in de elfde voorwaarde wordt bepaald dat 60 pct. van de pool moet worden gebruikt voor de wedden of vaste vergoedingen van de geneesheren. Hij wil dus de geneesheren in een vast dienstverband tewerkstellen en noch min noch meer hun honoraria voor de consultaties

in beslag nemen. Dit is het model van het VUB-ziekenhuis en mij is het alleszins niet duidelijk waarom dit model tot alle vrije ziekenhuizen van het land moet worden uitgebreid.

Ik durf zelfs te zeggen dat de heer Beeckmans een gevaarlijk man is. Hij handelt niet naar zijn woorden, omdat hij in een zeer moeilijk parket zit. Op 26 maart 1992 — hij maakte toen dus reeds deel uit van het kabinet, zoals hij ten andere ook deel uitmaakte van dat van uw voorganger — sprak de heer Beeckmans in Oostende op een bijeenkomst, georganiseerd door het Centrum voor ziekenhuiswetenschappen van de Katholieke Universiteit van Leuven. De heer Beeckmans tweede in bevel in het VUB-ziekenhuis te Brussel verklaarde daar, dat drie maatregelen worden genomen wanneer de produktiviteit van een arts in het ziekenhuis van de VUB afneemt, wat dus wil zeggen wanneer die forfaitair betaalde dokters niet overconsumeren, niet voldoende onderzoeken in de biologie, radiologie of nucleaire geneeskunde laten uitvoeren.

Ten eerste wordt er geen geld meer ter beschikking gesteld voor symposia, congressen of wetenschappelijke literatuur. Ik zou de heer De Roo willen vragen eens goed te luisteren, want ik denk dat dit echt belangrijk is. Ik vraag mij af of zijn partij ermee akkoord gaat dat een kabinetmedewerker van een minister die vraagt dat de dokters zouden inleveren en verklaart dat «het moet gedaan zijn met het RIZIV te melken» in zijn beroepsloopbaan één van de grootste aanstichters is van overconsumptie, en zelfs zover gaat straffen uit te spreken wanneer niet wordt overgeconsumeerd.

Ten tweede, wanneer het aantal onderzoeken toch niet wordt opgedreven, wordt er niet meer geïnvesteerd en kan er dus geen nieuwe apparatuur meer worden aangekocht.

Ten derde, als de overconsumptie of de overproductie — wat ook niet wetenschappelijk verantwoord is — niet wordt verhoogd, volgt er ontslag.

Een dergelijke politiek wordt gevoerd in het VUB-ziekenhuis in Jette door de heer Beeckmans, tweede in bevel in dat ziekenhuis en tevens medewerker van de huidige en van de vorige minister van Sociale Zaken.

Mijnheer de minister, als u dit weet, is u moreel verplicht die man de laan uit te sturen. Er is immers duidelijk bewezen dat hij elke vorm van vertrouwen heeft verloren.

Mijnheer de minister, hoe kunt u nog enige inspanning vragen van verplegend personeel, geneesheren, ziekenhuisbestuurders enzovoort, hoe kunt u nog geloofwaardig overkomen in uw streven om orde op zaken te stellen in het RIZIV, als uw eigen kabinetmedewerker, de man die het huidige beleid dicteert, die de oorzaak is van het niet vroeger afsluiten van een akkoord door het stellen van onmogelijke voorwaarden, nog deel uitmaakt van uw kabinet? U is als minister verplicht daaruit de juiste conclusies te trekken. Overconsumptie prediken en zelfs bestaffen wanneer dit niet gebeurt en tegelijkertijd in dienst zijn van een minister die publiek verkondigt dat het moet gedaan zijn met het uitmelken van het RIZIV kan toch niet worden goedgekeurd? Hebben wij dan de jongste verkiezingsuitslagen toch niet begrepen?

Het is gemakkelijk te komen verkondigen dat in zijn ziekenhuis niet wordt gestaakt. Er wordt daar wel gestaakt. Dat is nog maar eens een leugen van de heer Beeckmans. U weet ook dat er in Jette wel degelijk wordt gestaakt. De televisiebeelden hebben er niet om gelogen. Wij weten zelfs dat er gevochten is geweest, dat er petities zijn rondgestuurd ontdekend door de artsen en het verplegend personeel, tegen de tendentieuze berichtgeving van de directie van het ziekenhuis in. Toch maakt deze man nog steeds deel uit van uw kabinet.

Het academisch ziekenhuis in Jette bewijst dat hun fameus geïntegreerd en transparant systeem minstens zo duur is als de gemengde en vrije geneeskunde die elders wordt beoefend. De cijfers zijn sprekend. In het VUB-ziekenhuis is er zware overconsumptie. Hetzelfde geldt voor het academisch ziekenhuis Erasmus, dat afhangt van de ULB, dat u wellicht beter bekend is. Ook daar hebben geneesheren een produktieprofiel.

Wanneer men geen goed profiel heeft, kan men niet worden benoemd, kan men niet worden bevorderd, kan men zelfs geen vernieuwing krijgen van zijn contract en kan men uiteindelijk de deur uitvliegen. Hier moet u de moed hebben om op te treden. U

zou een prachtig voorbeeld stellen wanneer u een medewerker de laan uitstuurt om aan te tonen dat u voorstander bent van een eerlijke en consequente politiek.

Bij de maatregelen die wij naar voren hebben geschoven, gaat het *ongetwijfeld* over een fundamentele maatschappijkeuze inzake gezondheidsorganisaties. Het gaat dan zeker niet op dat een dergelijke belangrijke wijziging zou worden afgedwongen door een chantage waarbij men de ziekenhuisdirecties voorwaarden oplegt die zij niet met de huidige wettelijke beschikkingen, zoals ik reeds aanhaalde uit de telex van Caritas, niet kunnen afdwingen. Daardoor ontstaan enorme conflicten tussen bestuurders en artsen, tussen artsen onderling en tussen artsen en verplegend en ander personeel.

Mijnheer de minister, als u nog geloofwaardig wil overkomen, als u de sector inderdaad op een eerlijke en constructieve manier wil saneren, is u verplicht eerst uw eigen stal uit te kuisen en degenen de deur te wijzen die door hun uitspraken hebben bewezen dat zij niet in staat zijn om op een gezonde manier de sector te hervormen.

Men beweert dat deze elf voorwaarden werden ingetrokken. Intussen is echter reeds veel kwaad geschied en slaagden de VVI-beheerders er niet in de staking nog tijdig te voorkomen of stop te zetten. Nooit was de sfeer in de vrije ziekenhuizen zo grimmig.

Mijnheer de minister, graag kreeg ik een antwoord op de volgende vragen.

Ten eerste, werd dit regeringsmeerpallen voor het ziekenhuispersoneel door de regering besproken? Werd het door de regering goedgekeurd of werd de uiteindelijke beslissing genomen door de leden van uw kabinet? Ik denk hier in de eerste plaats aan uw medewerker de heer Beeckmans.

Ten tweede, werden de voorwaarden voor het tenlastenemen van de loonaanpassing op 1 juni 1992 voor het niet-verpleegdagprijspersoneel door de regering besproken? Werd de elf voorwaarden goedgekeurd? Was de minister zelf wel op de hoogte van deze voorwaarden of werden zij uitsluitend opgesteld door bepaalde leden van zijn kabinet? Belangrijke deelnemers aan het overleg suggereerden immers dat u zelf niet wist dat uw medewerkers deze voorwaarden hadden opgelegd.

Ten derde, kan volgens de huidige wettelijke beschikkingen een ziekenhuisdirectie worden verplicht zich te verbinden om binnen de drie jaar de centrale inning door het ziekenhuis zelf te laten uitvoeren? De wet bepaalt nochtans dat de geneesheren de centrale inning eventueel zelf mogen organiseren mits een gewaarborgd toezicht van de ziekenhuisdirectie.

Ten vierde, hoe kan aan de negende, de tiende en de elfde voorwaarde worden voldaan zonder toestemming van de geneesheren? Er bestaat geen enkele wettelijke beschikking die de ziekenhuisdirecties hiertoe de toelating verleent. Werd over deze voorwaarden met de betrokken artsenorganisaties en -syndicaten een dialoog gevoerd? Ik vernam dat u vanmorgen reeds een dialoog hebt gevoerd met één van de syndicaten en dat vanavond met een ander syndicaat aan de beurt is. Deze dialoog had echter moeten plaatsvinden *vóór* het opstellen van de circulaire. Dit is immers een eerste stap in de richting van een gesalarieerde en genationaliseerde geneeskunde, zoals men in Engeland kent.

Ten vijfde, heeft een kabinetmedewerker het recht om een dergelijk model, dat toevallig in zijn ziekenhuis wordt toegepast, op te dringen?

Ten zesde, is een dergelijke manier van werken geen nieuwe maatschappijkeuze wat het beroep van ziekenhuisgeneesheer betreft? Hierover moet in elk geval vooraf een grondig debat worden gevoerd in Kamer en Senaat. De CVP is het *ongetwijfeld* met mij eens over het feit dat dit een nieuwe organisatie van de ziekenhuisgeneeskunde tot gevolg heeft, die men niet kan laten creëren door een kabinetmedewerker die de ziekenhuisdirecties chanteert door het inkrimpen van de subsidies indien zij zijn model niet accepteren. Mijnheer De Roo, ik meen dat u kan bevestigen dat ook uw partij hiermee niet akkoord gaat.

Ten zevende, werden deze elf voorwaarden definitief ingetrokken of werden zij slechts tijdelijk opgeborgen met de bedoeling de gemoederen te kalmeren en eerst de noodzakelijke wettelijke maatregelen te nemen om een dergelijke organisatie van de poliklinische ziekenhuisgeneeskunde mogelijk te maken?

Mijnheer de minister, u weet dat er een nieuwe stakingsaanzeiging is voor vrijdag, u weet eveneens dat het ziekenhuis personeel enigszins tevreden werd gesteld maar dat de eigenlijke vrede in de sector niet werd hersteld. U zult de vrede slechts kunnen herstellen wanneer men in u een bestuurder ziet die de zaken eerlijk aanpakt, die zelf weet wat er in zijn kabinet gebeurt, die zelf de teugels in handen neemt en die zelf de nodige maatregelen uitvaardigt in plaats van zich bij de neus te laten nemen door een medewerker die drie maanden geleden zeer zwaar in opspraak is gekomen omdat hij toen verkondigde wat u thans overal veroordeelt. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Moureaux, ministre.

M. Moureaux, ministre des Affaires sociales. — Monsieur le Président, le plan pluriannuel pour le personnel hospitalier négocié au début du mois de juillet 1991 a été présenté au Conseil des ministres dans le courant de ce même mois, et le ministre des Affaires sociales de l'époque a obtenu du gouvernement — que votre parti soutenait à l'époque, monsieur Valkeniers — le feu vert pour continuer dans ce sens.

Par le point 4.4 de ce plan, le gouvernement s'est engagé à faire le nécessaire en vue d'assurer dans le courant de l'année 1992 le financement des adaptations prévues dans le plan, soit par des mesures prises en exécution de l'article 140 de la loi sur les hôpitaux, soit par des adaptations de la nomenclature des actes médicaux, soit selon d'autres modalités à définir; entre autres par des mesures d'exécution de l'article 137 de la loi sur les hôpitaux. C'est précisément pour répondre à ces objectifs que les articles 94 et 140 de la loi sur les hôpitaux ont été modifiés. En ce qui concerne les modalités d'exécution de ces nouveaux articles, je signale que celles-ci ont fait l'objet d'un premier examen approfondi au sein d'un groupe de travail ad hoc en présence des organisations représentatives du corps médical.

Ces propositions n'ont pas, au stade actuel, mon plein assentiment mais elles ont le mérite d'exister et d'apporter des solutions à un problème social important.

Je me suis engagé à soumettre rapidement sur ce point des propositions concrètes à mes collègues du gouvernement, après avoir négocié avec toutes les parties intéressées, c'est-à-dire également avec le corps médical.

Sur ce plan, je voudrais préciser, monsieur Valkeniers, que je fais toujours bien la distinction entre ce qui est de la compétence des collaborateurs d'un ministre et ce qui appartient à la décision de celui-ci. Mes collaborateurs préparent les décisions, m'apportent conseil et assistance, mais jusqu'à nouvel ordre, c'est moi qui prends les décisions dont je suis d'ailleurs responsable devant le Parlement.

Pour être plus précis en ce qui concerne ce problème, je vous informe avoir eu ces derniers jours des contacts avec de nombreux acteurs du secteur des soins de santé, pour des raisons évidentes, dont plusieurs contacts personnels. Étant donné que vous semblez mettre en cause le fonctionnement de mon cabinet, je souligne avoir personnellement rencontré les uns et les autres. J'ai notamment eu un long contact avec les représentants des gestionnaires des hôpitaux, notamment les représentants de la VVI qui m'ont interrogé sur le problème et avec qui j'ai convenu que nous allions nous concerter à ce sujet. Comme vous l'avez indiqué, je reçois aujourd'hui les représentants des médecins. J'ai reçu ce matin les représentants de l'*Algemeen Syndicaat* et, après la présente interpellation, je recevrai des représentants de l'autre organisation syndicale des médecins, avec qui je ferai un tour d'horizon général et avec qui je conviendrais aussi d'éventuelles modalités de discussion et de consultation.

A l'issue de ces contacts, je prendrai une attitude définitive. J'ai clairement indiqué aux uns et aux autres mon souci de concertation et de discussion et j'ai d'ailleurs, en cette matière, pris des engagements que je compte respecter. Pour le moment il est donc tout à fait prématuré de parler de conditions imposées, puisqu'elles font justement l'objet d'une discussion.

Pour le reste, je vous rappelle simplement que les mesures que nous avons prises et que nous devrons prendre à l'avenir pour essayer de contenir les dépenses s'appliquent aussi bien à l'AZ de la VUB qu'aux autres hôpitaux. Il n'y a pas d'exception en cette matière.

Le fait que M. Beeckmans soit un collaborateur talentueux, qui connaît bien les dossiers et est fort précieux en tant que conseil, ne lui confère aucun statut particulier dans le domaine des soins de santé. Il est simplement l'un de mes conseillers en la matière et cette fonction n'implique aucun statut préférentiel.

Je ne puis vous en dire davantage sur un sujet qui est en pleine discussion et qui m'a amené, ces derniers jours, à avoir des contacts importants en liaison avec le conflit qui se termine dans les hôpitaux privés, au départ de revendications du personnel soignant, ainsi que des contacts qui ont débuté aujourd'hui avec les représentants des médecins. L'évocation seule de ces entrevues devrait, au moins, mettre fin à la légende selon laquelle les décisions seraient prises de façon autoritaire, sans consultation des acteurs qui sont à la fois nombreux, actifs et souvent très puissants dans ce secteur des soins de santé. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Valkeniers.

De heer Valkeniers. — Mijnheer de Voorzitter, het is onjuist dat over de nuances van de verhoging van de salarissen van het ziekenhuispersoneel reeds in juli vorig jaar door de vorige regering werd beslist.

Mijnheer de minister, het systeem dat u hebt ingevoerd met artikel 36 van de jongste programmawet en dat bepaalt dat de verhoging van de salarissen van het personeel dat niet wordt betaald door de ligdagprijs, wordt doorberekend via de centrale inning, is een nieuw systeem dat zeker niet onder de vorige regering bestond. U weet zeer goed dat met dit systeem al het kwaad is begonnen en u kan voor dit punt dus niet verwijzen naar een beslissing van de vorige regering.

Er zijn inderdaad voorstellen gedaan en deze worden nu besproken, maar u kan het toch met mij eens zijn dat het een volkomen verkeerde handelwijze is voorstellen naar voren te schuiven die zelfs onwettig zijn, die niet kunnen worden uitgevoerd en waarover geen besprekingen werden gevoerd met de betrokkenen, om dan pas, nadat stakingen zijn uitgebroken, besprekingen aan te vatten.

M. Moureaux, ministre des Affaires sociales. — Ne vous faites aucune illusion, monsieur Valkeniers, cela n'a rien à voir avec les grèves, lesquelles ne m'impressionnent ni dans un sens ni dans l'autre. Je poursuis mon chemin sur ce plan et si je mène des concertations, ce n'est pas à cause des grèves. Je l'ai clairement dit aux interlocuteurs que je rencontre.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Valkeniers.

De heer Valkeniers. — Mijnheer de minister, neem me niet kwalijk, maar het is nogal hoogmoedig te beweren dat u geen rekening houdt met de stakingen. Ik ben er nog steeds van overtuigd dat de stakingen ertoe hebben geleid dat u met geld over de brug komt, hoewel dit er voordiel niet was, en dat u zelfs meer geld belooft. Dat u nu de dokterssyndicaten ontvangt, is waarschijnlijk ook een resultaat van de stakingen en de dreiging van de voortzetting ervan. U houdt er dus wel rekening mee.

Ik heb echter nog geen antwoord gekregen op het volgende. Ik ken u te goed en weet dat u te slim bent om zonder nadrukken maatregelen uit te vaardigen waarvan u van tevoren wist dat ze onwettig waren. Toch werd het bewuste schrijven naar de ziekenhuisdirecties verstuurd. Ik blijf bij mijn standpunt dat dit is gebeurd zonder uw medeweten, anders had de brief nooit uw kabinet verlaten. Uw medewerkers hebben u verschalkt, maar ik heb u hierop geen reactie gekregen.

U hebt mij ook op het volgende geen antwoord gegeven. Op het ogenblik dat u verklaart dat er een einde moet komen aan het uitmelken van het RIZIV, dat iedereen zijn verantwoordelijkheid op zich moet nemen en moet inleveren, dreigt een man die in uw kabinet een belangrijke functie bekleedt, er in Oostende mee dat al wie niet overconsumeert, wordt gesancioneerd en zo nodig zelfs ontslagen. Vindt u dat een man die dergelijke verklaringen aflegt, in uw kabinet thuis moet? U beweert toch dat u de teugels in handen hebt, dat u zelf alle besprekingen voert en de verantwoordelijkheid neemt voor alle beslissingen. Ik zou dan ook wel willen weten wat volgens u met een dergelijke kabinets-medewerker moet gebeuren. (*Applaus.*)

Mijnheer de Voorzitter, ik zie aan de reactie van de minister dat hij hierop niet wil ingaan, maar ik wens een duidelijk antwoord. Vindt de minister dat de betrokken medewerker op zijn plaats is in het kabinet, of meent hij dat die medewerker terug moet gaan naar zijn eigen werkkring? Op deze vraag wil ik een antwoord.

De Voorzitter. — Mijnheer Valkeniers, noch u, noch ik kunnen de minister dwingen een antwoord te geven, indien hij dat niet wenst.

De heer Valkeniers. — Mijnheer de Voorzitter, het is duidelijk dat de les van de jongste verkiezingen niet goed werd begrepen. De minister vindt het blijkbaar beneden zijn waardigheid te antwoorden op een formele vraag in een interpellatie.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Le ministre des Affaires étrangères n'étant pas disponible, l'interpellation de M. Benker au Premier ministre devra être reportée à une date ultérieure.

VOORSTELLEN — PROPOSITIONS

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — De heren Cuyvers en Michel Maertens hebben ingediend een voorstel van wet houdende een verbod op auto-wedstrijden op omlopen voor zover die volledig op de openbare weg zijn gelegen.

MM. Cuyvers et Michel Maertens ont déposé une proposition de loi interdisant d'organiser des compétitions automobiles sur des circuits entièrement situés sur la voie publique.

Dit voorstel van wet zal worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Cette proposition de loi sera traduite, imprimée et distribuée.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

De heren Erdman en Lallemand hebben ingediend een voorstel tot wijziging van de artikelen 65bis en 65ter van het Reglement van de Senaat.

MM. Erdman et Lallemand ont déposé une proposition de modification des articles 65bis et 65ter du Règlement du Sénat.

Dit voorstel zal worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Cette proposition sera traduite, imprimée et distribuée.

Het werd verwezen naar de commissie voor het Reglement.

Elle a été renvoyée à la commission du Règlement.

De volgende voorstellen van wet werden ingediend door de heer Diegenant:

1º Tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies, met het oog op de regeling van de uitoefening van de kinesitherapie;

Les propositions de loi ci-après ont été déposées par M. Diegenant:

1º Modifiant l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice de l'art de guérir, de l'art infirmier, des professions paramédicales et aux commissions médicales, en vue de la réglementation de l'exercice de la kinésithérapie;

2º Tot oprichting van de « Orde der tandartsen »;

2º Créant l'« Ordre des dentistes »;

3º Houdende wijziging van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies, met het oog op de regeling van de uitoefening van de klinische biologie in de erkende ziekenhuizen.

3º Modifiant l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice de l'art de guérir, de l'art infirmier, des professions paramédicales et aux commissions médicales, en vue de la réglementation de l'exercice de la biologie clinique dans les hôpitaux reconnus.

Deze voorstellen van wet zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Ces propositions de loi seront traduites, imprimées et distribuées.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

Mesdames, messieurs, nous interrompons ici nos travaux.

Wij onderbreken hier onze werkzaamheden.

Le Sénat se réunira le jeudi 2 juillet 1992, à 10 et à 15 heures.

De Senaat vergadert opnieuw donderdag 2 juli 1992, om 10 en om 15 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée à 16 h 35 m.*)

(*De vergadering wordt gesloten om 16 h 35 m.*)

ANNEXE — BIJLAGE

Liste des 22 membres effectifs et des 22 membres suppléants du Collège de recrutement des magistrats élus par le Sénat. (*Annales parlementaires N° 26 du 21 mai 1992, p. 713.*)

lijst van de 22 effectieve en de 22 plaatsvervangende leden van het Wervingscollege der magistraten verkozen door de Senaat. (*Parlementaire Handelingen Nr. 26 van 21 mei 1992, blz. 713.*)

Jury du rôle linguistique français

Magistrats du siège:

Effectifs: M. Parmentier, Mme Paulus de Châtelet et M. Stokart.

Suppléants: MM. Ringelheim, Plass et Mme Boonen-Moreau.

Magistrats (ministère public):

Effectifs: MM. Spirlet et Spreutels.

Suppléants: MM. Mine et Henkes.

Professeurs:

Effectifs: MM. Bosly, Messinne et Mme Rigaux.

Suppléants: MM. Gothon, Quertaimont et de Leval.

Avocats:

Effectifs: M. De Gavre, Mme Draps et M. Wolters.

Suppléants: MM. Rasir, van Drooghenbroeck et Jakhian.

Il en sera donné acte au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques.

Nederlandstalige examencommissie

Magistraten (zetel):

Leden: de heren De Baets, Stassijns en Van Craen.

Plaatsvervangers: de heren Vanderwegen, Bulthé en Deseure.

Magistraten (openbaar ministerie):

Leden: mevrouw Dekkers en de heer Vandeputte.

Plaatsvervangers: de heren De Bus en Willio.

Hoogleraren:

Leden: de heren De Ruyver, Pintens en Van Houtte.

Plaatsvervangers: de heren Van Mensel, Vanachter en mevrouw Coene.

Advocaten:

Leden: de heren Baert, Moeykens en Speyer.

Plaatsvervangers: de heren Lemmens, Carre en Leysen.

Hiervan zal kennis worden gegeven aan de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken.